Ministerie van Veiligheid en Justitie

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode januari – december 2012

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode januari – december 2012

april 2013

Inhoudsopgave

1 **Inleiding** 4
- 1.1 Methodologie 5
- 1.2 De organisaties die bijdragen aan de Rapportage Vreemdelingenketen 6
- 1.3 Beperkingen managementinformatie IND 7

2 **Werk, studie en gezin** 8
- 2.1 Hoe verloopt een reguliere aanvraag? 9
- 2.2 Kerncijfers 10
- 2.2.1 Instroom en afhandeling 10
- 2.2.2 Doorstroom 10
- 2.3 Uitgelicht: De rol van het ministerie van Buitenlandse Zaken in het MVV-proces 11
- 2.3.1 Identificatie van de vreemdeling 11
- 2.3.2 Brondocumenten 11
- 2.3.3 Basisexamen inburgering in het buitenland 11
- 2.3.4 Biometrie 11
- 2.3.5 Signalerende rol 12

3 **Asiel** 14
- 3.1 Hoe verloopt een asielaanvraag? 15
- 3.2 Kerncijfers 16
- 3.2.1 Instroom en afhandeling 16
- 3.2.2 Doorstroom 17
- 3.2.3 Opvang 17
- 3.2.4 Asielinstroom in de EU 2012 (tot en met september) 18
- 3.3 Uitgelicht: Huisvesting van vergunninghouders 20
- 3.3.1 Resultaten 20
- 3.3.2 Nieuwe toewijzingsprocedure 20

4 **Geweigerd aan de grens** 22
- 4.1 Wat gebeurt er met toegangsgeweigerden? 23
- 4.2 Kerncijfers 24
- 4.3 Uitgelicht: Vernieuwing Grensmanagement 24
- 4.3.1 API 25
- 4.3.2 No-Q 25

5 Toezicht op legaal verblijf 28
5.1 Hoe verloopt het proces van toezicht tot vertrek? 29
5.2 Kerncijfers 30
5.2.1 Persoonscontroles en identiteitsonderzoeken 30
5.2.2 Vreemdelingen in bewaring 31
5.3 Uitgelicht: Programma Versterking Vreemdelingentoezicht en -handhaving (VVH) 32
5.3.1 Achtergrond 33
5.3.2 De visie op vreemdelingentoezicht en handhaving 33
5.3.3 Prioritering in het vreemdelingentoezicht en handhaving 33
5.3.4 Task Force VRIS 34

6 Vertrek 36
6.1 Vertrek in beeld 37
6.2 Kerncijfers 38
6.2.1 Ketenbreed vertrek 38
6.2.2. Vertrekcijfers DT&V 39
6.2.3 Zelfstandig aantoonbaar vertrek met behulp van IOM 39
6.2.4 Onderdak 40
6.3 Uitgelicht: Ondersteuning door IOM bij herintegratie in het land van herkomst 41
6.3.1 Herintegratie Regeling Terugkeer: ondersteuning door middel van een financiële bijdrage 41
6.3.2 In natura-projecten door IOM 41

Bijlage 1 Lijst met afkortingen 44

Bijlage 2 Overzicht kengetallen in RVK 2012-1 en vindplaats in huidige RVK 46

1

Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Vreemdelingenketen (RVK) over de periode januari-december 2012. Deze rapportage beschrijft in hoofdlijnen de resultaten van de Vreemdelingenketen in 2012 in vergelijking met het voorafgaande jaar, aan de hand van de volgende vijf doelen van de vreemdelingenketen:

- Migranten die willen komen voor werk, studie of gezin zo snel mogelijk, zorgvuldig getoetst, laten weten of ze mogen komen.
- Asielzoekers zo snel mogelijk op zorgvuldige wijze duidelijkheid bieden en vervolgens huisvesten dan wel laten terugkeren.
- Zo snel mogelijk, goed gecontroleerd, mensen de grens laten passeren, of op goede gronden weigeren.
- Effectief toezien op legaal verblijf in Nederland. Illegaal verblijvende vreemdelingen zo snel mogelijk op waardige wijze laten terugkeren.
- Wie niet wordt toegelaten terug laten keren (vertrek uit Nederland is een essentieel onderdeel van een effectief migratiebeleid).

Hoewel de indeling van de voorliggende RVK anders is dan die van voorgaande rapportages zijn de kengetallen nagenoeg gelijk aan de vorige editie van de RVK (zie bijlage 2 voor een overzicht van de kengetallen en hun vindplaats in deze rapportage).

1.1 Methodologie

Net als tijdens de vorige editie van de RVK, is in deze editie op tientallen afgerond. Omdat deze afronding standaard is, zijn ten behoeve van de leesbaarheid in deze editie de termen ‘circa’ en ‘ongeveer’ bij de cijfers weggelaten. De aantallen tussen nul en vijf worden wegens eventuele herleidbaarheid tot een persoon weergegeven als ‘<10’ en aantallen tussen vijf en tien worden naar boven afgerond tot tien. De afronding op tientallen geldt overigens niet voor de Europese cijfers, omdat de leverancier van deze cijfers, Eurostat, afrondt op vijftallen.

Bij een afgeronde opsomming, bijvoorbeeld in een tabel, kan het voorkomen dat de (afgeronde) delen niet optellen tot de (afgeronde) som. De opsomming is in dat geval niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven. Om dezelfde reden zijn percentages berekend op basis van de desbetreffende niet-afgeronde aantallen.

Hoewel het streven bij het opstellen van de RVK verbetering van de vergelijkbaarheid voorstaat, zowel tussen de RVK en andere rapportages als tussen de onderlinge edities van de RVK, is het altijd zo dat een klein aantal opvoeringen van cijfers over een rapportageperiode nog kan geschieden na het verstrijken van die periode. Waar relevant wordt daarom de peildatum genoemd; de stand van zaken op die datum over de opvoeringen die betrekking hebben op de rapportageperiode. In deze editie komt het ook enkele keren voor dat een ketenpartner registraties over een van de voorgaande rapportageperiodes heeft bijgesteld. In die gevallen is dat opgemerkt in een voetnoot.

Tot slot moet de kanttekening worden geplaatst dat de aantallen en eventuele verbanden tussen de aantallen binnen een proces en tussen de processen niet als cohort kunnen worden benaderd. Waar bijvoorbeeld wordt gerapporteerd over aantallen ingediende toelatingsaanvragen en aantallen afgehandelde toelatingsaanvragen, zal het niet altijd om dezelfde procedures gaan. Een aanvraag kan net voor het verstrijken van de rapportageperiode worden ingediend of de behandeling van een aanvraag kan langer duren dan de tijdspanne van de rapportageperiode. Om die reden worden de aantallen aanvragen en de aantallen afgehandelde aanvragen binnen dezelfde periode niet rechtstreeks met elkaar in verband gebracht.

1.2 De organisaties die bijdragen aan de Rapportage Vreemdelingenketen

De Rapportage Vreemdelingenketen beschrijft de resultaten behaald binnen de Vreemdelingenketen. Onderstaande organisaties dragen bij aan het behalen van één of meerdere doelstellingen in de keten.

Koninklijke Marechaussee
De Koninklijke Marechaussee (KMar) is een politieorganisatie met een militaire status en waakt over de veiligheid van de staat, in Nederland en ver daarbuiten. De KMar is als grens-autoriteit verantwoordelijk voor de bewaking van de Nederlandse grenzen en fungeert als grenspolitie. Hiervoor is de KMar in Nederland (aan de binnen- en buitengrenzen) en aan de buitengrenzen van Europa actief. Relevante thema's zijn: grenstoezicht, terugkeer en verwijderingen, Mobiel Toezicht Veiligheid en de aanpak van identiteitsfraude.

Korps Nationale Politie
Sinds 1 januari is er één Korps Nationale Politie met tien regionale eenheden. De politie heeft op grond van de Vreemdelingenwet 2000 taken ten behoeve van de uitvoering van de vreemdelingenwet en van de Schengen-grenscodes.
De uitvoering van de politiële vreemdelingentaak is binnen de regionale eenheden belegd bij de Vreemdelingenpolitie (VP) die is ondergebracht bij de Regionale Recherche. Vanuit de basisteams wordt bijgedragen aan de uitvoering van deze taak. De politiële vreemdelingen-taken zijn drieledig en betreffen: 1. handhaving en toezicht, 2. identificatie en 3. opsporing migratiecriminaliteit/mensenhandel.

De Zeehavenpolitie (ZHP) is een onderdeel van de eenheid Rotterdam. De taken van de ZHP zijn het uitvoeren van grenscontroles (inclusief het beoordelen van visumaanvragen) en het uitvoeren van grensbewaking. De Rotterdamse haven is een maritieme buitengrens van het Schengengebied. De ZHP is verantwoordelijk voor het controleren van mensen die deze grens overschrijden.

Immigratie- en Naturalisatiedienst
De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het toelatingsbeleid in Nederland. Dat houdt in dat de IND alle aanvragen beoordeelt van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of Nederlander willen worden. Voor deze editie van de rapportage is de informatievoorziening vanuit de IND beperkter dan in voorgaande edities. Dit is het gevolg van de gefaseerde implementatie van het nieuwe systeem van de IND, INDiGO.

Raad voor de rechtspraak
De Raad voor de rechtspraak (Rvdr) is het overkoepelende bestuur van de Rechtspraak, die verder bestaat uit de elf rechtbanken, de vier gerechtshoven[1], de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het Bedrijfsleven. Ondersteuning bij de bedrijfsvoering van de gerechten is één van de taken van de Rvdr. In dat kader levert de Rvdr gegevens over de beroepszaken van vreemdelingen.

Raad van State
De Raad van State (RvS) is onder meer de hoogste nationale rechter in het vreemdelingen-recht (Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, in het vervolg: de Afdeling) en vervult tevens een belangrijke adviserende functie in de Vreemdelingenketen. Voor de rapportage levert de RvS gegevens over de zaken in hoger beroep van vreemdelingen.

[1] 1 januari 2013 is de wet Herziening Gerechtelijke Kaart ingevoerd. Als gevolg hiervan vermindert het aantal rechtbanken en gerechtshoven in Nederland. De huidige 19 rechtbanken worden op verschillende plaatsen samengevoegd tot elf nieuwe rechtbanken. Het aantal gerechtshoven gaat van 5 naar 4.

Dienst Terugkeer en Vertrek

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) houdt zich bezig met de uitvoering van het terugkeerbeleid en de aanpak van illegaal verblijf in Nederland. Dit houdt in dat de DT&V verantwoordelijk is voor zelfstandig en/of gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven.

Internationale Organisatie voor Migratie

De Nederlandse overheid heeft een overeenkomst met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) ter ondersteuning bij het zelfstandig vertrek van vreemdelingen uit Nederland. IOM heeft als intergouvernementele organisatie een onafhankelijke positie en is geen ketenpartner maar een partner die met de Vreemdelingenketen samenwerkt. IOM richt zich op vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is de organisatie die zorgt voor opvang en begeleiding van vreemdelingen. In opdracht van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie' biedt het COA mensen in een kwetsbare positie (tijdelijke) huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders.

Dienst Justitiële Inrichtingen

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zorgt namens de minister van Veiligheid en Justitie voor de tenuitvoerlegging van straffen en vrijheidsbenemende maatregelen, zoals de bewaring van vreemdelingen die Nederland moeten verlaten.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Het ministerie van Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor het visumbeleid. De Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland toetsen visumaanvragen ('kort verblijf', minder dan 90 dagen, zogenoemde Schengen-visa) en bepalen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een visum. Bij een aanvraag voor een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV, met als doel een verblijfsvergunning regulier aan te vragen) stellen de Nederlandse vertegenwoordigingen de identiteit van de aanvrager vast en reiken zij de MVV uit. Daarnaast is de uitvoeringstaak van inburgering buitenland belegd bij de Nederlandse vertegenwoordigingen.

1.3 Beperkingen managementinformatie IND

In 2012 is INDiGO het primaire systeem voor de IND geworden voor de registratie en het behandelen van vreemdelingendossiers. Gedurende het jaar is het percentage verblijfsaanvragen dat wordt geregistreerd en afgehandeld in het nieuwe systeem toegenomen tot circa 85%. Vanaf medio augustus is tevens gestart met de grootschalige conversie van vreemdelingendossiers vanuit INDIS naar INDiGO. Begin 2013 zijn ruim één miljoen vreemdelingendossiers geconverteerd. Zoals bij elke grootschalige invoering van een nieuw informatiesysteem heeft ook de IND kinderziektes en verstoringen van het systeem ervaren. De IND heeft de problemen echter snel kunnen oplossen, zodat in december 2012 wederom een nieuwe versie van INDiGO met succes in gebruik is genomen.
Zoals al aan de Kamer is gemeld heeft het werken in twee systemen en de conversie van gegevens gevolgen voor het leveren van managementinformatie. Het optellen van gegevens uit INDIS en INDiGO is alleen mogelijk op een hoog aggregatieniveau vanwege een ander onderliggend begrippenkader, waarbij de nieuwe gegevens als het ware zijn 'vertaald' naar het oude begrippenkader. Het ontbreken van detailinformatie heeft tot gevolg dat diepere analyse zo goed als onmogelijk is. Daarom is de tekstuele toelichting in deze Rapportage Vreemdelingenketen grotendeels achterwege gebleven.

2

Werk, studie en gezin

Doel:

Migranten die willen komen voor werk, studie of gezin zo snel mogelijk, zorgvuldig getoetst, laten weten of ze mogen komen.

2.1 Hoe verloopt een reguliere aanvraag?

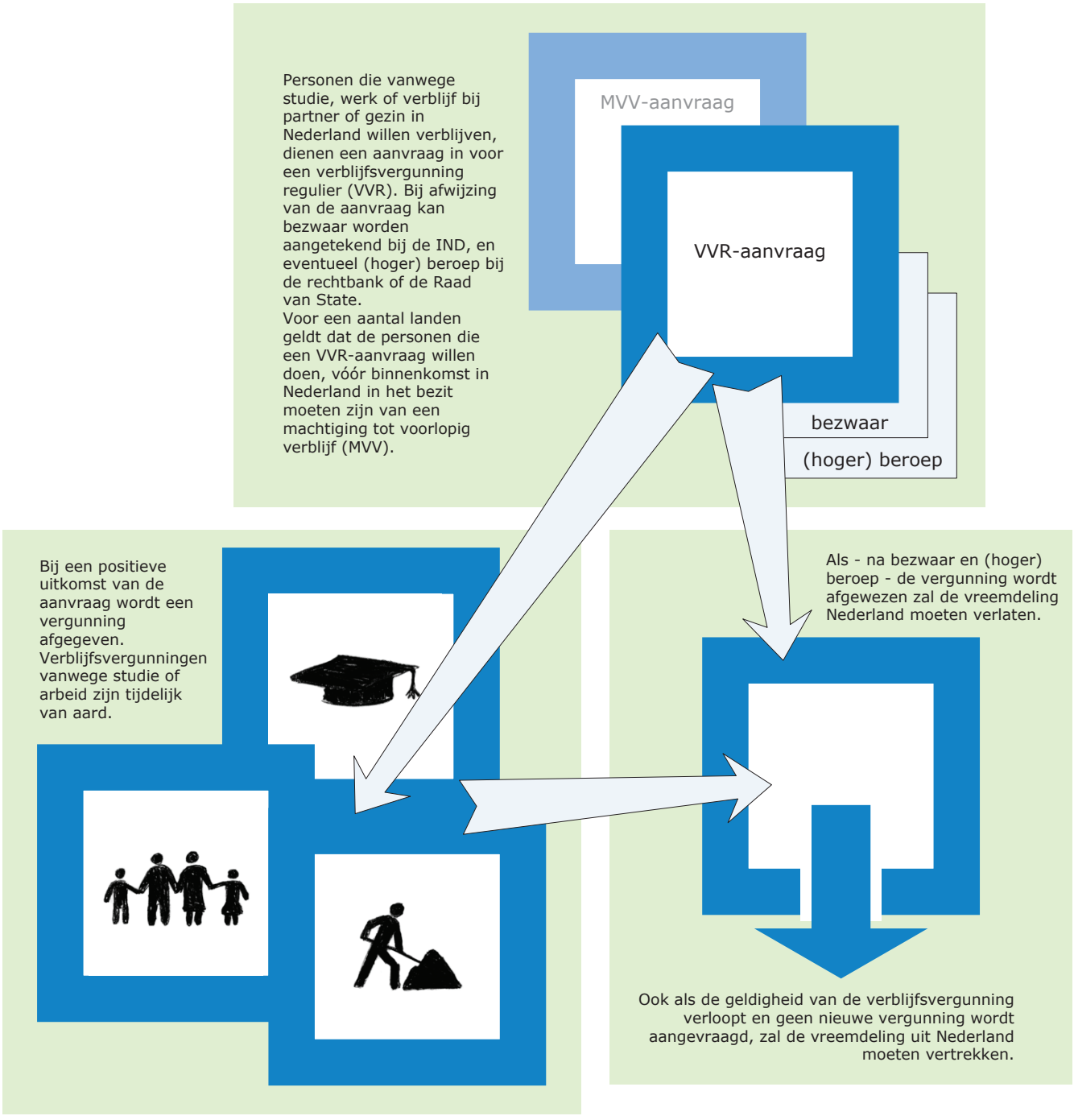

2.2 Kerncijfers[2]

2.2.1 Instroom en afhandeling

Voor reguliere toelating moet een verblijfsvergunning regulier (VVR) worden verkregen. Vreemdelingen dienen daartoe eerst een aanvraag in voor een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV), wanneer zij een MVV-plichtige nationaliteit hebben. Met een MVV kunnen zij een aanvraag voor een VVR indienen. Niet-MVV-plichtige vreemdelingen kunnen in Nederland een VVR aanvragen zonder MVV.[3]
De MVV en VVR-aanvragen worden ingediend op grond van een bepaald verblijfsdoel: gezinsmigratie (gezinsvorming, gezinshereniging en overig niet indeelbaar), arbeid, kennismigratie, studie of overige verblijfsdoelen. De instroom van reguliere toelatingsprocedures in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen MVV- en VVR-aanvragen.

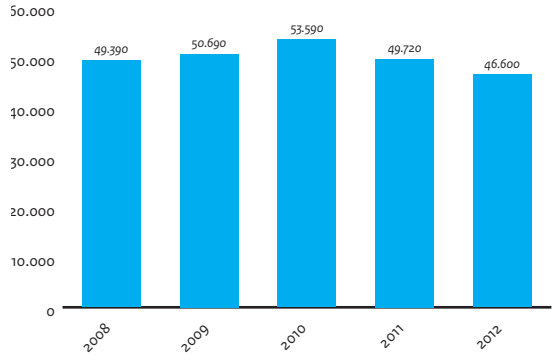

Figuur 2.1 Aantal MVV-aanvragen 2008-2012 *(bron: IND)*

MVV-aanvragen		
	Instroom	Afgehandeld
2011	49.720	48.920
2012	46.600	45.760
% verschil	↓ 6%	↓ 7%

Tabel 2.1 Instroom en uitstroom MVV-aanvragen *(bron: IND)*

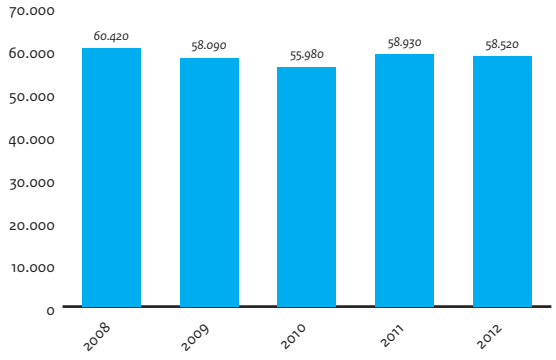

Figuur 2.2 Aantal VVR-aanvragen 2008-2012 *(bron: IND)*

VVR-aanvragen		
	Instroom	Afgehandeld
2011	58.930	53.150
2012	58.520	53.800
% verschil	↓ 1%	↑ 1%

Tabel 2.2 Instroom, uitstroom en inwilligingspercentage MVV-aanvragen *(bron: IND)*

2.2.2 Doorstroom

Een reguliere toelatingsprocedure heeft een doorlooptijd. Indien beroep wordt ingediend in een toelatingsprocedure zal de behandeltijd van de Vreemdelingenkamers, en - in geval hoger beroep wordt ingediend - de behandeltijd van de Afdeling, van invloed zijn op de doorlooptijd van de procedure. In tabel 2.3 zijn de aantallen binnengekomen en afgehandelde (hoger) beroepszaken gegeven. In december van 2012 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd in beroepszaken 23 weken. Voor de hoger beroepszaken gold over 2012 een gemiddelde doorlooptijd van 31 weken.

[2] De cijfermatige informatie in dit hoofdstuk is minder gedetailleerd dan in de rapportages van vóór 2012, vanwege de beperkingen in de managementinformatie van de IND. Zie ook paragraaf 1.3.
[3] De landen die zijn uitgezonderd van de MVV-plicht zijn de landen van de Europese Economische Ruimte, Australië, Canada, Japan, Monaco, Nieuw-Zeeland, de Verenigde Staten en Zwitserland.

	Beroep		Hoger beroep	
	Instroom	Afgehandeld	Instroom	Afgehandeld
2011	12.540	12.250	1.860	1.700
2012	14.750	13.610	1.700	1.480

Tabel 2.3 In- en uitstroom (hoger) beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen) *(bron: Rvdr/RvS)*

2.3 Uitgelicht: De rol van het ministerie van Buitenlandse Zaken in het MVV-proces

2.3.1 Identificatie van de vreemdeling

De Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland (de posten) vormen een belangrijke schakel in het MVV-proces. Bij het innemen van een MVV-aanvraag wordt de identiteit van de aanvrager vastgesteld en tevens worden de originele buitenlandse brondocumenten, waarvan de IND slechts een kopie ziet, beoordeeld. De identiteit van de aanvrager wordt in principe vastgesteld aan de hand van het reisdocument. In sommige landen worden voor identificatie ook aanvullende documenten gecontroleerd, zoals een zogenoemd familieboekje. Als alles in orde is, zal de MVV worden verstrekt als visumsticker in het reisdocument.

2.3.2 Brondocumenten

Buitenlandse brondocumenten voor gebruik in Nederland, zoals geboorte- en huwelijksakten, worden, waar mogelijk, door de posten gelegaliseerd. Indien nodig kan de IND, of een andere Nederlandse instantie, een post verzoeken om verificatie van een brondocument.

2.3.3 Basisexamen inburgering in het buitenland

Volwassenen tussen de 18 en 65 jaar die vanwege gezinsmigratie naar Nederland willen gaan en een MVV nodig hebben, zijn inburgeringsplichtig in het buitenland.[4] Dit behelst het basisexamen inburgering in het buitenland dat wordt afgelegd op een post. Bij het afnemen van het examen wordt de identiteit van de examenkandidaat vastgesteld aan de hand van het reisdocument of de identiteitskaart van de examenkandidaat. Ook worden de vingerafdrukken en een digitale gezichtsopname van de vreemdeling vastgelegd in IEBS (Inburgeringsexamen Biometrie Systeem). Dit is essentieel om fraude met het inburgeringsexamen te voorkomen.

2.3.4 Biometrie

In het kader van het Modern Migratiebeleid (MoMi) en de vernieuwde reguliere procedure die daarmee zal worden geïntroduceerd, zal van de MVV-aanvrager biometrie worden afgenomen op de post. De biometrische gegevens zijn nodig voor het verblijfsdocument van betrokkenen en zullen in de basisvoorziening vreemdelingen (BVV) worden opgeslagen en daarmee ter beschikking komen van de IND. Zo kan het verblijfsdocument voorzien van de verplichte biometrische kenmerken worden vervaardigd en

[4] Gezinsleden van personen met een asielvergunning zijn van deze verplichting uitgezonderd. Er zijn ook nog andere uitzonderingsgronden, er kan bijvoorbeeld een beroep worden gedaan op een medische ontheffing.

gereed zijn wanneer de vreemdeling zich bij een IND-loket meldt. Het voornemen is om hiermee in de tweede helft van 2013 te starten. Het definitieve moment is afhankelijk van het implementatiemoment van een nieuwe versie van het visumregistratiesysteem.

2.3.5 Signalerende rol

De posten hebben ook een signalerende rol. De post is de enige Nederlandse instantie die de vreemdeling ziet/spreekt voordat hij naar Nederland afreist. Als er op de post twijfel bestaat over het verblijfsdoel, de relatie met de referent of documentfraude wordt geconstateerd dan wordt de IND hierover geïnformeerd en kan een heroverweging uiteindelijk leiden tot een afwijzing.

3
Asiel

Doel:

Asielzoekers zo snel mogelijk op zorgvuldige wijze duidelijkheid bieden en vervolgens huisvesten dan wel laten terugkeren.

3.1 Hoe verloopt een asielaanvraag?

Personen die asiel willen aanvragen vanwege hun persoonlijke situatie in het land van herkomst, kunnen hiervoor een aanvraag indienen bij de IND.

Wanneer een aanvraag wordt afgewezen kunnen zij hiertegen (hoger) beroep aantekenen bij de rechtbank of de Raad van State.

Een vreemdeling kan na afwijzing van zijn asielaanvraag redenen hebben om een nieuwe aanvraag in te dienen. De asielprocedure start dan opnieuw.

(hoger) beroep

Gedurende de asielprocedure verzorgt het COA de opvang van de vreemdeling.

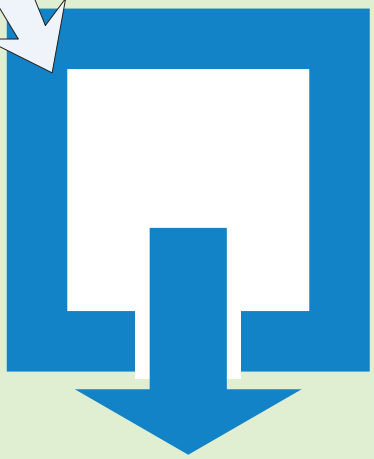

Op het moment dat een vreemdeling een afwijzing ontvangt op zijn aanvraag, start DT&V een traject dat zal moeten leiden tot het vertrek van de vreemdeling uit Nederland. Met de afwijzing vervalt het recht op opvang. Gedurende het vertrektraject kan DT&V een vreemdeling in een vrijheidsbeperkende locatie plaatsen om vertrek zonder toezicht te voorkomen.

Als een aanvraag wordt ingewilligd, ontvangt een vreemdeling een verblijfsvergunning asiel. Hij verruilt de opvang dan voor een huis dat wordt toegewezen door een van de Nederlandse gemeenten.

3.2 Kerncijfers[5]

3.2.1 Instroom en afhandeling

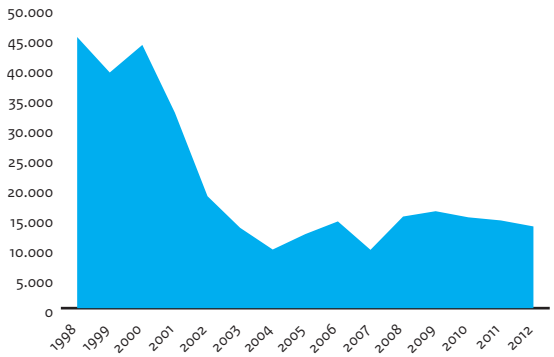

Figuur 3.1 Totale asielinstroom vanaf 1998 (bron: IND)

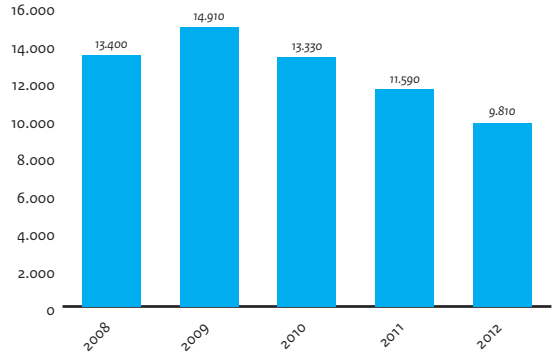

Figuur 3.2 Aantal eerste asielaanvragen 2008-2012 (bron: IND)

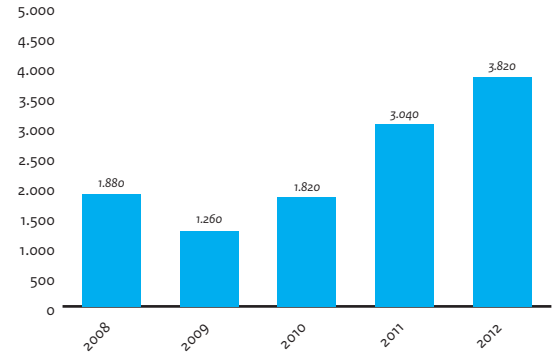

Figuur 3.3 Aantal tweede en volgende asielaanvragen 2008-2012 (bron: IND)

Asielinstroom in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen aanvragen, zowel eerste aanvragen (inclusief geboorten), als tweede en volgende (zie tabel 3.1). Asielaanvragen worden behandeld in de algemene asielprocedure (AA) en, indien nodig, verder behandeld in de verlengde asielprocedure (VA).

Het totaal aantal in behandeling genomen asielaanvragen is in 2012 gedaald ten opzicht van 2011. De laatste daling van de asielinstroom is ingezet in 2009 (zie ook figuur 3.1) en wordt met name veroorzaakt door een dalend aantal eerste asielaanvragen.
Het aantal tweede en volgende asielaanvragen dat in 2012 in behandeling is genomen, vertoont een ruime stijging ten opzichte van 2011. De stijging van het aantal tweede en volgende asielaanvragen doet zich al voor sinds 2009.

	Totaal	Eerste aanvragen	Tweede en volgende aanvragen
2011	14.630	11.590	3.040
2012	13.630	9.810	3.820
% verschil	↓ 7%	↓ 15%	↑ 26%

Tabel 3.1 Asielinstroom totaal en uitgesplitst naar type aanvraag (bron: IND)

Als een asielaanvraag wordt ingewilligd, wordt de vreemdeling in het bezit gesteld van een Verblijfsvergunning asiel (VVA) voor bepaalde tijd. Een VVA voor onbepaalde tijd kan worden aangevraagd wanneer men vijf jaar een VVA voor bepaalde tijd heeft gehad. Daarnaast kan een verleende VVA voor bepaalde tijd worden herbeoordeeld indien daar ingevolge beleid of de individuele zaak aanleiding toe is.

	Totaal afgehandeld VVA	Afgehandeld VVA-bep	Afgehandeld Asiel vervolg
2011	24.400	19.070	5.330
2012	22.850	15.630	7.220
% verschil	↓ 6%	↓ 18%	↑ 35%

Tabel 3.2 Aantallen afgehandelde zaken, totaal en uitgesplitst naar soort (bron: IND)

Het aantal afgehandelde aanvragen Asiel vervolg vertoonde in 2012 een grote stijging ten opzichte van 2011. Deze stijging hing samen met het feit dat meer asielzoekers in aanmerking kwamen voor een vergunning voor onbepaalde tijd in verband met het aflopen van de tijdelijk asielvergunning. Daarnaast werden in het kader van handhaving circa 1.200 vergunningen herbeoordeeld, die grotendeels hebben geleid tot een intrekking van de vergunning. Tot slot is meer inspanning verricht om de voorraad lopende procedures af te bouwen.

[5] De cijfermatige informatie in dit hoofdstuk is minder gedetailleerd dan in de rapportages van vóór 2012, vanwege de beperkingen in de managementinformatie van de IND. Zie ook paragraaf 1.3.

Een bijzondere categorie vluchtelingen vormt de groep uitgenodigde vluchtelingen. In 2012 hebben missies plaatsgevonden naar vluchtelingenkampen in Libanon, Kenia en Ecuador, Soedan en Thailand.

	Totaal uitgenodigd
2011	330
2012	430

Tabel 3.3 Aantal uitgenodigde vluchtelingen *(bron: IND)*

3.2.2 Doorstroom

Een procedure voor toelating op asielgronden heeft een doorlooptijd. Indien beroep wordt ingediend in een toelatingsprocedure zal de behandeltijd van de Vreemdelingenkamers, en in geval hoger beroep wordt ingediend de behandeltijd van de Afdeling, van invloed zijn op de doorlooptijd van de procedure. In tabel 3.4 zijn de aantallen binnengekomen en afgehandelde (hoger) beroepszaken gegeven. In december van 2012 bedroeg de gemiddelde doorlooptijd in beroep voor AA-zaken 6 weken en voor VA-zaken 35 weken. Voor de hoger beroepszaken gold over 2012 een gemiddelde doorlooptijd van 17 weken voor AA-zaken en 28 weken voor VA-zaken.

		Beroep		Hoger beroep	
		Instroom	Afgehandeld	Instroom	Afgehandeld
2011	AA	6.810	6.660	1.540	1.180
	VA	6.320	6.920	3.810	4.060
	Dublin	1.590	2.560	*	*
2012	AA	6.440	6.620	1.890	1.680
	VA	4.910	5.380	2.430	2.730
	Dublin	1.840	1.990	*	*

Tabel 3.4 In- en uitstroom (hoger) beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen) *(bron: Rvdr/RvS)*
** De Dublin-zaken in hoger beroep worden niet apart weergegeven maar maken onderdeel uit van de VA- en AA- zaken in hoger beroep.*

3.2.3 Opvang

Gedurende de behandeling van de asielaanvraag heeft de asielzoeker recht op opvang. De duur van de opvang is derhalve gekoppeld aan de duur van de behandeling van de asielaanvraag, waardoor de bezetting ook afhankelijk is van de duur van de afhandeling van de asielaanvraag. De daling in de opvang hangt samen met de daling van de asielinstroom. Van de personen die in 2012 uit de opvang vertrokken, hebben er 6.470 een verblijfsvergunning verkregen.

	Ontvangen in opvang	Uitgestroomd uit opvang	Bezetting opvang 1-1-2012/2013
2011	13.760	18.640	16.030[6] waarvan 620 AMV's
2012	13.290	14.810	14.540 waarvan 570 AMV's
% verschil	↓ 3%	↓ 21%	↓ 9%

Tabel 3.5 Instroom, uitstroom en bezetting van de Centrale Opvang *(bron: COA)*

[6] Dit aantal wijkt af van wat er gerapporteerd is in de RVK over de tweede helft van 2011. Het verschil wordt verklaard door een verandering in de rekenregels en definities in het datawarehouse. Hierdoor wijzigen ook historische gegevens met terugwerkende kracht.

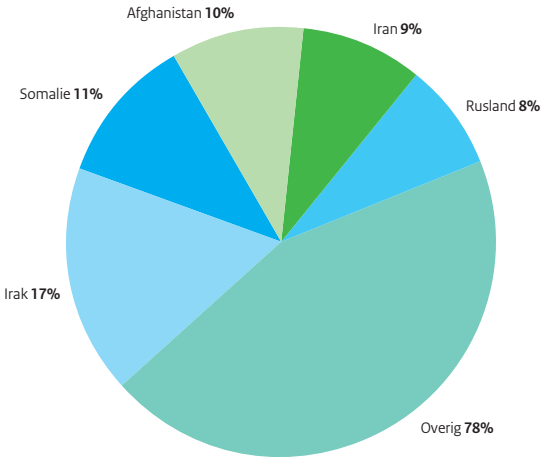

Figuur 3.4 Top-5 landen van herkomst ontvangen in de Centrale Opvang 2012 (bron: COA)

In het algemeen geldt dat vreemdelingen die thans een asielaanvraag indienen steeds korter in de opvang verblijven, maar dat vreemdelingen die reeds langer in de opvang verblijven deze ook minder snel verlaten. Op 1 juni 2012 is het project In- door- en uitstroom begonnen aan een ketenbrede geconcentreerde aanpak van de asielzoekers die langer dan drie jaar in de opvang verblijven. Uit analyses bleek het om een doelgroep van 2.000 asielzoekers te gaan. In ketenverband wordt in iedere zaak onderzocht of openstaande procedures versneld kunnen worden afgehandeld, opvangvoorzieningen eventueel moeten worden stopgezet en vertrek uit Nederland aan de orde is. Het gaat in veel gevallen om inhoudelijk complexe zaken waardoor de behandeling extra tijd in beslag neemt. Op 1 januari 2013 verbleven er van de 2.000 asielzoekers nog 1.080 in de Centrale Opvang.

Verblijfsduur in 2012						
Verblijfsduur	< 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	> 5 jaar
Aantal	7.610	2.940	1.830	940	640	580

Tabel 3.6 Aantal personen in de Centrale Opvang naar verblijfsduur in 2012 (bron: COA)

3.2.4 Asielinstroom in de EU 2012 (tot en met september)

In de eerste negen maanden van 2012 werden in de EU 224.975 asielaanvragen ingediend[7].
Hiermee is de asielinstroom in de EU-27 met 9% gestegen ten opzichte van dezelfde periode van negen maanden in 2011 (toen was de asielinstroom 206.720).
De top-3 bestemmingslanden in werd gevormd door Duitsland, Frankrijk en Zweden (zie tabel 3.7 en figuur 3.5). De top-10 bestemmingslanden ontvingen samen 92% van het totaal aantal aanvragen. Nederland stond op de achtste plaats met een aandeel van 3% van het totaal (zie tabel 3.7, kolom percentage asiel van het totaal)[8].

In de eerste negen maanden van 2012 werden in de EU als geheel de meeste asielaanvragen ingediend door Afghanen (9%), burgers van de Russische Federatie (7%), Syriërs (6%), Pakistanen (6%) en Serviërs (5%).[9]

Het aantal Afghanen dat in de eerste negen maanden van 2012 asiel aanvroeg in de EU is 19.150. Het hoogste aantal werd in Duitsland ingediend (30%), gevolgd door Zweden (18%) en Oostenrijk (16%). Het aantal Syriërs dat in deze negen maanden in de EU asiel aanvroeg was 14.370. Ook daarvan ging het merendeel naar Duitsland (37%), gevolgd door Zweden (30%) en Oostenrijk (5%).

[7] Cijfers volgens de door Eurostat opgestelde en geharmoniseerde definities, over de totale asielinstroom (eerste, tweede en volgende aanvragen) van vreemdelingen van buiten de EU (derdelanders). Er wordt niet apart over eerste, tweede en volgende aanvragen gerapporteerd omdat een aantal EU-lidstaten daartoe nog niet in staat is. De Europese cijfers lopen altijd enige maanden achter bij de nationaal beschikbare gegevens. Daarom wordt hier een overzicht gegeven van de instroom van asielaanvragen in de eerste negen maanden van 2012.

[8] Het totale cijfer van 7.605 asielaanvragen in Nederland betreft de eerste zeven maanden in plaats van de eerste negen maanden van 2012, zoals bij de andere EU-lidstaten. Latere maanden zijn niet bekend vanwege de overgang naar een nieuw informatiesysteem in Nederland.

[9] Bij de uitsplitsingen naar nationaliteiten zijn de aantallen voor Nederland niet meegerekend, omdat deze niet bekend vanwege de overgang naar een nieuw informatiesysteem. Alleen het eindtotaal van de asielinstroom in Nederland over de eerste zeven maanden van 2012 is bekend.

Asielaanvragen in de EU 2012 (tot en met september)						
	EU-lidstaat	aantal asiel-aanvragen	% asiel v/h totaal	inwo-ners (miljoen)	% inwoners v/h totaal	asiel-aanvragen per 1.000 inwoners
1	Duitsland	49.240	22%	81,8	16%	0,60
2	Frankrijk	43.280	19%	65,1	13%	0,67
3	Zweden	29.560	13%	9,4	2%	3,14
4	België	21.005	9%	11,0	2%	1,92
5	Verenigd Koninkrijk	20.045	9%	62,4	12%	0,32
6	Oostenrijk	12.400	6%	8,4	2%	1,48
7	Italië	10.005	4%	60,6	12%	0,17
8	Nederland	7.605	3%	16,7	3%	0,46
9	Polen	7.040	3%	38,2	8%	0,18
10	Griekenland	6.280	3%	11,3	2%	0,56
11	Denemarken	4.065	2%	5,6	1%	0,73
12	Roemenië	2.095	1%	21,4	4%	0,10
13	Finland	2.060	1%	5,4	1%	0,38
14	Spanje	1.700	1%	46,2	9%	0,04
15	Malta	1.600	1%	0,4	0%	3,83
16	Luxemburg	1.580	1%	0,5	0%	3,09
17	Hongarije	1.260	1%	10,0	2%	0,13
18	Cyprus	1.180	1%	0,8	0%	1,47
19	Bulgarije	690	0%	7,5	1%	0,09
20	Ierland	545	0%	4,5	1%	0,12
21	Slovenië	425	0%	2,1	0%	0,21
22	Litouwen	425	0%	3,2	1%	0,13
23	Tsjechië	415	0%	10,5	2%	0,04
24	Portugal	150	0%	10,6	2%	0,01
25	Slowakije	135	0%	5,4	1%	0,02
26	Letland	135	0%	2,2	0%	0,06
27	Estland	55	0%	1,3	0%	0,04
	Totaal	**224.975**	**100%**	**502,5**	**100%**	**0,45**

Tabel 3.7 Asielaanvragen in de EU 2012 (tot en met september *(Bron: Eurostat)*

In de eerste negen maanden van 2012 ontving Malta de meeste asielaanvragen per 1.000 inwoners (3,8), gevolgd door Zweden (3,1) en Luxemburg (3,0). Nederland staat in deze rangschikking op de elfde plaats met 0,5 asielaanvragen per 1.000 inwoners. In de eerste negen maanden van 2011 was het aantal asielaanvragen dat in Nederland per 1.000 inwoners werd ingediend 0,7. Nederland stond daarmee in 2011 op de zevende plaats in deze rangschikking en is in de eerste negen maanden van 2012 dus gedaald naar de elfde plaats.

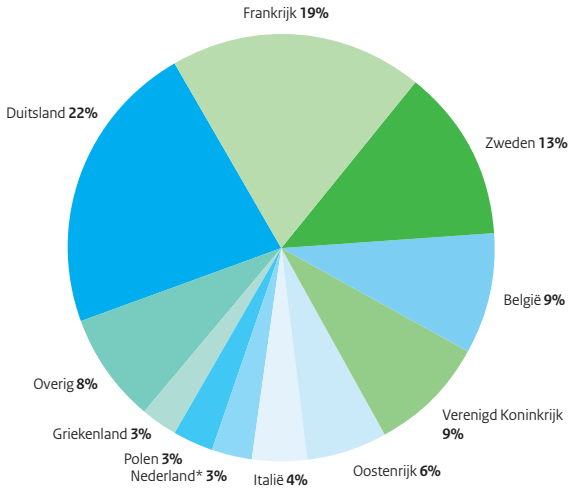

Figuur 3.5 Top-10 lidstaten asielaanvragen in de EU, 2012 tot en met september *(bron: Eurostat)*

3.3 Uitgelicht: Huisvesting van vergunnninghouders

De Taskforce Thuisgeven, onder voorzitterschap van de heer Nijpels, heeft in 2011 een aantal aanbevelingen gedaan om de huisvesting van vergunninghouders te versnellen[10]. De aanleiding tot het instellen van de Taskforce betrof de achterstanden van gemeenten bij het realiseren van hun taakstelling in het huisvesten van vergunninghouders. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, is in 2012 de landelijke achterstand op de taakstelling van gemeenten omgebogen in een lichte voorspong. Dit komt zowel door verbeteringen in het proces als door een lagere instroom van asielzoekers. Snellere huisvesting van vergunninghouders is van belang voor tijdige integratie in de Nederlandse samenleving en om de verblijfskosten van vergunninghouders in de asielzoekerscentra (azc's) te beperken.

3.3.1 Resultaten

Op 1 januari 2012 bedroeg de achterstand 1.920 te huisvesten vergunninghouders. Dit gevoegd bij een taakstelling van 3.000 te huisvesten vergunninghouders maakte voor het eerste semester van 2012 de totale opgave 4.920. Gerealiseerd werd de huisvesting van 4.080 vergunninghouders zodat op 1 juli 2012 nog een aantal van 840 resteerde. Dit gevoegd bij de taakstelling van 1.500 voor de tweede helft van 2012, maakte de opgave voor het tweede semester in totaal 2.340. Gerealiseerd werd echter het aantal van 2.860. Daarmee werd op 1 januari 2013 de achterstand omgebogen in een lichte voorsprong van 520 op de taakstelling te huisvesten vergunninghouders.

	Stand te huisvesten	Taakstelling	Totaal te huisvesten	Realisatie	Resultaat
1e helft 2012	1.920 (1-1-2012)	3.000	4.920	4.080	840 nog te realiseren
2e helft 2012	820 (1-7-2012)	1.500	2.340	2.860	520 extra gerealiseerd

Tabel 3.8 Overzicht huisvesting vergunninghouders per 1 januari 2013 *(Bron: COA)*

3.3.2 Nieuwe toewijzingsprocedure

De door de Taskforce Thuisgeven voorgestelde en per 1 oktober 2012 geïmplementeerde werkwijze kenmerkt zich door een zogenaamde omkering van de matching: in plaats van dat vergunninghouders kunnen reageren op het woningaanbod van gemeenten, krijgt een gemeente een profielschets van de vergunninghouder van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en zoekt hier passende woonruimte bij. In de nieuwe toewijzingsprocedure wordt regionaal gewerkt met een nieuwe functionaris bij het COA: de regievoerder. Deze fungeert als makelaar en als één loket tussen vraag van de vergunninghouder en aanbod van de gemeenten in die regio. De eerste resultaten bevestigen de bevindingen uit de pilots die in 2011 zijn gestart: de nieuwe procedure is transparanter en meer eenduidig dan de methode die tot 1 oktober 2012 werd toegepast: de informatievoorziening over de vergunninghouder is verbeterd en er is sprake van een

[10] Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011,19 637, nr. 1442.

betere matching. Een belangrijk voordeel is ook dat gemeenten met de nieuwe procedure zelf de regie hebben op het huisvestingsproces en gericht woonruimte voor vergunninghouders kunnen zoeken. Daarnaast kunnen vergunninghouders op een meer evenredige wijze over de gemeenten worden verdeeld. Daarmee zijn ook gemeenten in de perifere gebieden verzekerd van aanbod van vergunninghouders om aan hun taakstelling te voldoen. Binnen de oude toewijzingsprocedures visten deze gemeenten nogal eens achter het net, omdat vergunninghouders vaak niet op woning-aanbod in deze gemeenten reageren.

Het voorstel van de Taskforce Thuisgeven was om het huisvestingsproces te versnellen tot gemiddeld drie maanden. De eerste en laatste fase bleken blijkens de resultaten in de pilotgebieden echter te krap ingeschat. Een gemiddelde doorlooptijd van 14 weken na vergunningverlening lijkt realistisch te zijn. Dat betekent dat vergunninghouders in gemiddeld twee weken tijd vanuit het COA door de regievoerder gekoppeld worden aan een gemeente. Het vinden van huisvesting (gemiddeld 10 weken) en de verhuizing (gemiddeld 2 weken) dient daarna onder regie van de gemeente plaats te vinden. In de komende periode zullen de effecten van de verbeterde uitplaatsingsprocedure verder worden gemonitord.

4
Geweigerd aan de grens

Doel:

Zo snel mogelijk, goed gecontroleerd, mensen de grens laten passeren, of op goede gronden weigeren.

4.1 Wat gebeurt er met toegangsgeweigerden?

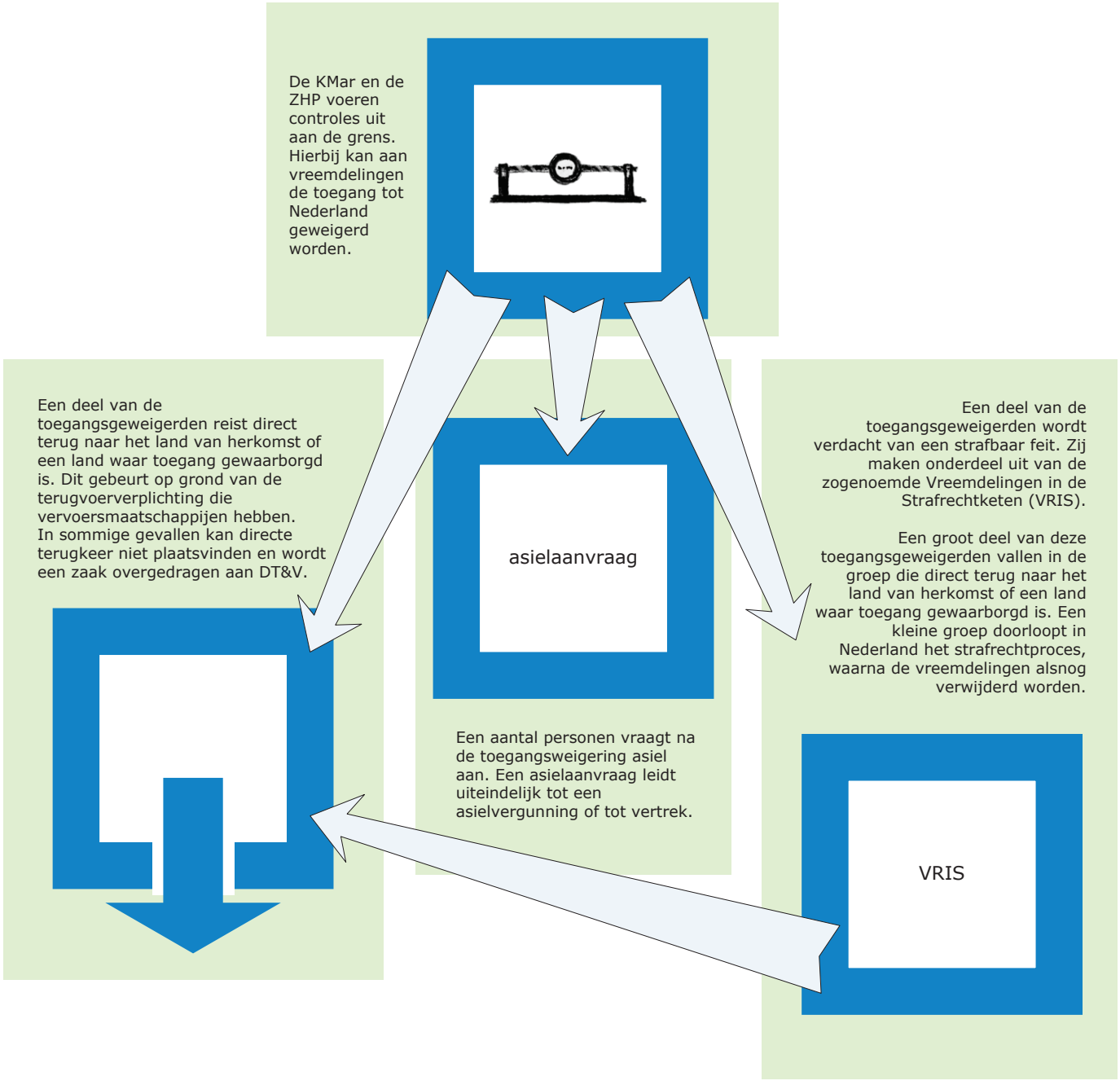

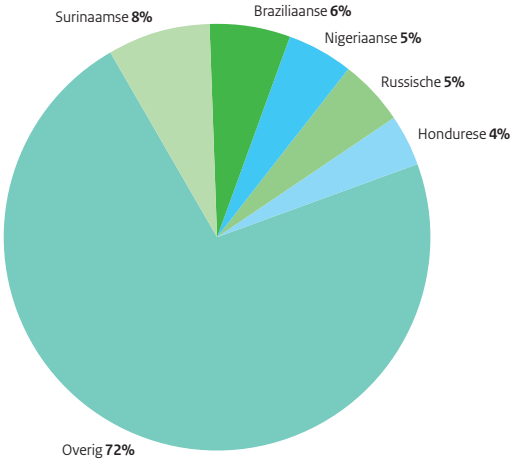

Figuur 4.1 ***Top-5 nationaliteiten toegangsgeweigerden 2012 (exclusief personen die asiel aanvragen)*** *(bron: KMar/ZHP)*

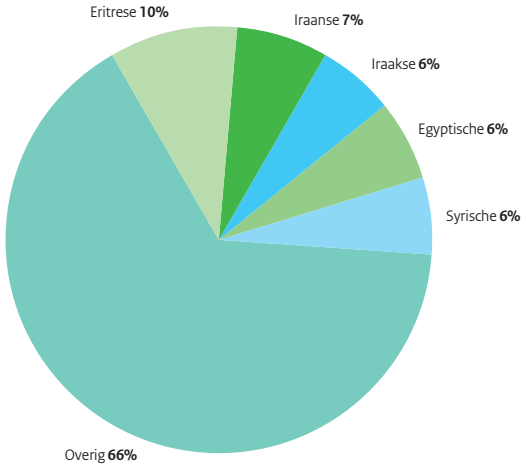

Figuur 4.2 ***Top 5 nationaliteiten asielaanvragen na toegangsweigering 2012*** *(bron: KMar/ZHP)*

4.2 Kerncijfers

Personen die het Schengengebied via Nederland willen in- of uitreizen passeren een grensdoorlaatpost en ondergaan een persoonscontrole. Deze grenscontrole wordt door de KMar of, in het havengebied Rotterdam, door de ZHP uitgevoerd.
Naast het uitvoeren van persoonscontroles op de doorlaatposten bewaken de KMar en de ZHP het gehele Schengen-buitengrensgebied, dat bestaat uit de maritieme kuststrook, haventerreinen en luchthavens, dit om illegale grensoverschrijding en criminaliteit buiten de doorlaatposten te voorkomen en te bestrijden. Als een persoon de toegang wordt geweigerd, heeft hij in beginsel de verplichting direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd.
De uitstroom van het toegangsproces hangt nauw samen met de instroom. De daling in de instroom heeft direct een daling in de uitstroom tot gevolg. Dat de instroom niet altijd gelijk is aan de uitstroom laat zich verklaren door de langere 'doorstroomtijd' door tussenkomst van het strafrechttraject bij het aandeel VRIS-geweigerden. Hiertoe behoren bijvoorbeeld vreemdelingen die drugsbolletjes hebben geslikt of vreemdelingen die veroordeeld worden voor het in het bezit zijn van (ver)vals(t)e documenten. Dit deel van de toegangsgeweigerden doorloopt eerst het strafrechtproces alvorens de terugkeer wordt geëffectueerd. De daadwerkelijke uitstroom kan dus in een andere rapportageperiode plaatsvinden.

	Instroom	Uitstroom	
	Toegangs-geweigerden	Direct terug	Naar toelating
2011	4.250	3.260	820
2012	2.410	2.480	620
% verschil	↓ 43%	↓ 24%	↓ 24%

Tabel 4.1 Aantallen afgehandelde zaken, totaal en uitgesplitst naar soort *(bron: KMar/ZHP)*

De groep toegangsgeweigerden valt uiteen in drie categorieën. Er is een categorie die direct na weigering op een claim bij de aanvoerende luchtvaartmaatschappij terugreist, indien van toepassing na afhandeling van een strafrechttraject. Dit gebeurt onder regie van de KMar. De tweede categorie betreft vreemdelingen die aansluitend aan toegangsweigering te kennen geven een asielaanvraag in te willen dienen. Zij stromen het toelatingsproces in en hun zaken worden overgedragen aan de IND. Voor hen blijft de toegang geweigerd totdat er een positieve beslissing is over de asielaanvraag. De derde categorie betreft vreemdelingen van wie de zaak wordt aangeboden aan de DT&V vanwege specifieke afspraken tussen de KMar en de DT&V (niet weergegeven in tabel 4.1). Deze afspraken betreffen bijvoorbeeld zaken waarin geen claim kan worden gelegd op de vervoerder, of niet kan worden geëffectueerd. Het gaat dan om gevallen waarin geldige reispapieren ontbreken, om medische gevallen of om alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's).

4.3 Uitgelicht: Vernieuwing Grensmanagement

Bij de beoordeling of iemand de toegang moet worden geweigerd, kan de KMar tegenwoordig gebruik maken van bepaalde tools. Het programma Vernieuwing Grensmanagement (VGM), dat medio 2008 is gestart en in 2013

wordt afgerond, is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van deze tools. Twee ervan zijn Advance Passenger Information (API) en No-Q.

4.3.1 API

API betreft bepaalde passagiersgegevens die worden aangeleverd door de vervoerders. In de API-applicatie zijn in de rapportageperiode in totaal 12.220 vluchten en 2.423.000 passagiers verwerkt. Vanwege de opstartfase van het project en de beperkte capaciteit is het API centrum nog niet 24/7 opengesteld. Hierdoor zijn de eerste uitkomsten van (vol)automatische verwerking van de gegevens van 638.050 passagiers van de hierbuiten ontvangen vluchten niet in behandeling genomen omdat de passagiers ten tijde van de verwerking al zijn doorgereisd of omdat de bijbehorende persoonsgegevens conform de regelgeving (bewaartermijn max. 24 uur) zijn vernietigd.

Aantal "live" verwerkte vluchten[11]	Aantal verwerkte passagiers	Aantal Matches	Aantal interventie- verzoeken verzonden	Aantal interventie- verzoeken uitgevoerd
9.440	1.784.950	2.430	930	710

Tabel 4.2 Resultaten API 2012 *(bron: VGM)*

In de API-applicatie draaien 27 watchlists mee die worden vergeleken met de binnenkomende passagiersgegevens. In 2.430 keer van de gevallen heeft deze vergelijking geleid tot een match. Met een match wordt bedoeld dat (delen van) passagiersgegevens overeenkomen met informatie op een of meerdere watchlists.
In 930 van de gevallen is de match geïdentificeerd als een hit en is een interventieverzoek verzonden. Met een hit wordt bedoeld dat een passagier, na verificatie, daadwerkelijk op een of meer watchlists voorkomt. Hiervan zijn er 800 verstrekt aan de uitvoerende diensten op de grens en de overige autoriteiten die een watchlist hebben verstrekt. 130 zijn administratief verstrekt en afgehandeld door overige autoriteiten.
Onder de uitgevoerde interventieonderzoeken zijn er 160 personen na onderzoek doorgereisd of niet aangetroffen en zijn 420 interventieverzoeken door de uitvoerende grensbewakingsdiensten met positief resultaat uitgevoerd (onder andere toegangsweigeringen).

4.3.2 No-Q

No-Q richt zich op de automatische grenspassage van EU/EER-onderdanen en Zwitserse onderdanen op de luchthaven Schiphol. Op 27 maart 2012 zijn de elektronische grenspassagepoortjes, ook wel e-gates genaamd, ten behoeve van een operationele testfase in werking getreden.
In het geval een e-gate, om welke reden dan ook, niet opent voor een reiziger, is er sprake van een interventie. Wanneer een e-gate niet opent, kan er sprake zijn van een hit: een match tussen de paspoortgegevens enerzijds en het Nationaal Schengen Informatie Systeem (NSIS) en/of het Opsporingsregister (OPS) anderzijds). Ook kan een e-gate dichtblijven doordat er geen gelijkenis is tussen de passagier en de foto in het paspoort. In het overgrote deel van de gevallen zijn gebruikersfouten (bijvoorbeeld

[11] 'De "live" afgehandelde vluchten is het totaal aantal vluchten dat is verwerkt tijdens de openingsuren van het API centrum.'

het verkeerd neerleggen van het paspoort) de oorzaak van het niet openen van een e-gate.

Aantal e-gates	Aantal passagiers verwerkt	Aantal interventies		Aantal hits
		absoluut	relatief	
36	961.670	185.410	19%	160

Tabel 4.3 Resultaten No-Q 2012 *(bron: VGM)*

5
Toezicht op legaal verblijf

Doel:

Effectief toezien op legaal verblijf in Nederland. Illegaal verblijvende vreemdelingen zo snel mogelijk op waardige wijze laten terugkeren.

5.1 Hoe verloopt het proces van toezicht tot vertrek?

De politie voert persoons- en objectcontroles uit die aanleiding kunnen zijn om een identiteitscontrole uit te voeren. Als blijkt dat een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft of als zijn identiteit/ nationaliteit niet vastgesteld kan worden, kan hij in bewaring worden gesteld. Zijn dossier wordt dan overgedragen aan de DT&V.

De KMar controleert steeksproefsgewijs personen nabij de binnengrenzen van het Schengengebied (mobiel toezicht veiligheid oftewel MTV). Als vreemdelingen worden aangetroffen zonder rechtmatig verblijf in Nederland, krijgen ze een aanzegging om het land te verlaten of reizen onder toezicht naar België of Duitsland. Ook kunnen zij in bewaring worden gesteld, voorafgaand aan hun vertrek uit Nederland.

Personen in Nederland met onrechtmatig verblijf komen op basis van artikel 59 Vw2000 in aanmerking voor vreemdelingenbewaring. DJI draagt zorg voor de personen in vreemdelingenbewaring, de dossiers van deze personen worden overgedragen aan DT&V.

De vreemdelingen in bewaring kunnen beroep aantekenen bij de rechtbank tegen hun inbewaringstelling en eventueel hoger beroep bij de Raad van State.

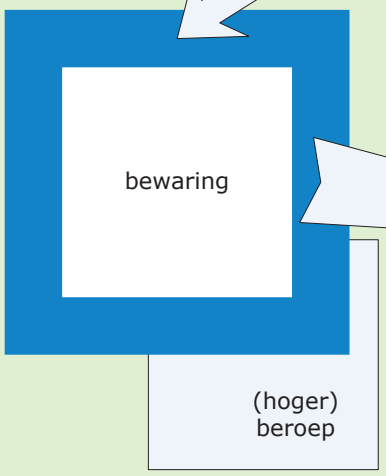

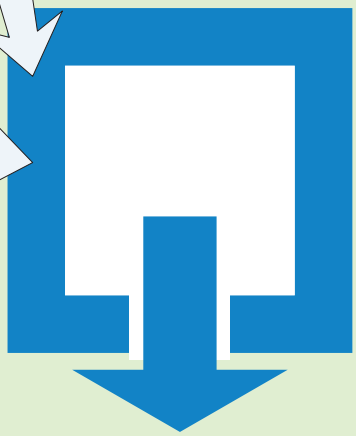

Na het vaststellen van het onrechtmatig verblijf in Nederland volgt het vertrek van de vreemdeling – aantoonbaar of niet aantoonbaar.

5.2 Kerncijfers

Toezicht in het kader van het bestrijden van illegaliteit betreft binnenlands toezicht, waaronder ook (mobiel) toezicht nabij de binnengrenzen en (mobiel) toezicht in en op de haventerreinen. Binnenlands vreemdelingentoezicht behelst onder andere het staande houden, ophouden en het verrichten van identiteitsonderzoek. Het toezicht kan resulteren in directe terugkeer, maar vreemdelingen kunnen ook in vreemdelingenbewaring worden gesteld door de politie en KMar. Daarnaast voert de politie nog andere vreemdelingentaken uit, zoals de meldplicht voor kortverblijvers. De inzet van binnenlands toezicht vindt zoveel mogelijk risico- en informatiegestuurd plaats. Sinds 1 juli 2012 wordt het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) daarbij ondersteund door het slimme camerasysteem @migoboras. Toezicht is deels een aanbodgestuurd proces, waardoor de omvang en de samenstelling van de potentieel te controleren groep personen wisselend is.

5.2.1 Persoonscontroles en identiteitsonderzoeken

De KMar geeft invulling aan het binnenlands vreemdelingentoezicht door middel van het MTV uitgevoerd nabij de binnengrenzen van het Schengengebied. Hierbij worden personen op basis van informatie of ervaringsgegevens aan vreemdelingentoezicht onderworpen. In beperkte mate kan MTV ook worden ingezet ten behoeve van informatievergaring.

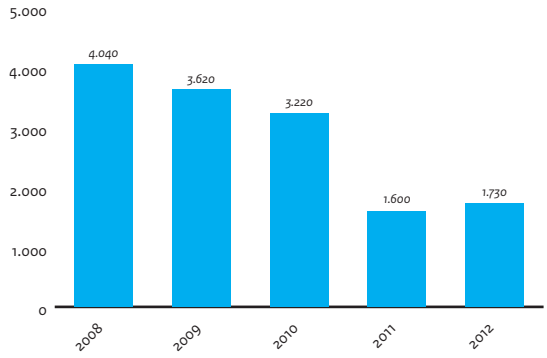

Figuur 5.1 Aantal aangetroffen vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in het kader van MTV 2008-2012 *(bron: KMar)*

	Aantal persoonscontroles	Aangetroffen personen zonder rechtmatig verblijf
2011	154.790	1.600
2012	206.720	1.730
% verschil	↑ 34%	↑ 9%

Tabel 5.1 Persoonscontroles in het kader van Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) *(bron: KMar)*

Na het aanpassen van de juridische grondslag in artikel 4.17a van het vreemdelingenbesluit is in 2012 sprake van een sterke stijging van het aantal uitgevoerde controles. Het Europese Hof heeft op 19 juli 2012 een positieve uitspraak gedaan over de Schengenconformiteit van het MTV op basis van de nieuwe regelgeving. De Raad van State heeft het standpunt van het Hof overgenomen. Daarmee is er sprake van een solide juridisch kader waarbinnen de KMar het toezicht in de binnengrenszone kan uitvoeren. Het vernieuwde vreemdelingenbesluit onderwerpt MTV echter aan beperkingen in duur en intensiteit om de schijn van grenscontrole te voorkomen.

Vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf die in het kader van MTV worden aangetroffen krijgen een aanzegging Nederland zelfstandig te verlaten[12], reizen onder toezicht terug naar Duitsland of België[13] of worden in voorkomende gevallen in vreemdelingenbewaring gesteld ten behoeve van hun vertrek (zie paragraaf 5.2.2).[14]

[12] Naast een aanzegging om Nederland te verlaten, bestaat er ook een aanzegging om de EU te verlaten (Terugkeerbesluit 28 dagentermijn). In beide gevallen moet de vreemdeling Nederland verlaten.

[13] In voorkomende gevallen worden vreemdelingen die aantoonbaar afkomstig zijn uit België of Duitsland maar daar geen rechtmatig verblijf hebben, overgegeven aan de betreffende autoriteiten.

[14] In bepaalde gevallen zorgt een strafrechttraject (VRIS-protocol) voor een langere duur tussen aantreffen en vertrek.

	Niet aantoonbaar vertrek (aanzegging tot vertrek na MTV)	Aantoonbaar gedwongen vertrek (directe verwijdering naar België en Duitsland d.t.v. KMar)
2011	360	600
2012	570	530
% verschil	↑ 59%	↓ 11%

Tabel 5.2 Vertrek na aantreffen zonder rechtmatig verblijf *(bron: KMar)*

Het toezicht wordt door de Vreemdelingenpolitie (VP) vormgegeven door het uitvoeren van persoons- en objectgerichte controles. Voor deze controles geldt dat criminele vreemdelingen (al dan niet illegaal) een hogere prioriteit hebben dan vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken. De laatsten hebben weer een hogere prioriteit dan uitgeprocedeerde en/of illegaal verblijvende vreemdelingen die geen overlast veroorzaken en/of crimineel zijn.

De persoons- en objectcontroles kunnen aanleiding geven om een identiteitsonderzoek uit te voeren. Indien na een identiteitsonderzoek blijkt dat een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft, of dat de identiteit en/of nationaliteit van de vreemdeling niet vastgesteld kan worden, dan kan de vreemdeling door de VP in bewaring worden gesteld ter fine van zijn of haar vertrek (zie paragraaf 5.2.2).

	Aantal identiteitsonderzoeken
2011	14.620
2012	14.650
% verschil	↑ < 1%

Tabel 5.3 Identiteitsonderzoeken door de Vreemdelingenpolitie *(bron: NP)*

5.2.2 Vreemdelingen in bewaring

Vreemdelingenbewaring betreft voor het grootste deel vreemdelingen die in Nederland worden aangetroffen zonder rechtmatig verblijf. Zij worden ingesloten op basis van artikel 59 Vw2000. Daarnaast kan ook bij toegangsweigering aan de vreemdeling een vrijheidsontnemende maatregel ex artikel 6 Vw2000 worden opgelegd.

Het aantal inbewaringstellingen na het vaststellen van onrechtmatig verblijf is in 2012 gedaald. De Terugkeerrichtlijn speelt hier nog steeds een rol. Met de implementatie van de richtlijn Terugkeer en uitleg die er door jurisprudentie aan wordt gegeven, is het proces van inbewaringstelling formeel juridisch complexer geworden. De implementatiewetgeving van de richtlijn Terugkeer is 31 december 2011 in werking getreden. Het duurt enige tijd voordat de werkprocessen en jurisprudentie uitgekristalliseerd zullen zijn.

	Instroom vreemdelingen-bewaring	Inbewaringstelling na ID-onderzoeken VP	Inbewaringstelling na MTV-controle	Instroom AMV's (JJI)
2011	6.100[15]	5.490[16]	640	90
2012	5.420	4.660	630	50
% verschil	↓ 11%	↓ 15%	↓ 2%	↓ 46%

Tabel 5.4 Instroom vreemdelingenbewaring *(bron: DJI/NP/KMar)*

	Uitstroom vreemdelingenbewaring	Gemiddelde bezetting (incl. uitzetcentra)
2011	6.360	1.240
2012	5.740	1.040
% verschil	↓ 10%	↓ 16%

Tabel 5.5 Uitstroom en bezetting vreemdelingenbewaring *(bron: DJI)*

	Bewaring o.b.v. artikel 59	Bewaring o.b.v. artikel 6
< 3maanden	3.920	220
3-6 maanden	660	30
> 6 maanden	890	10

Tabel 5.6 Periode in bewaring van vreemdelingen uitgestroomd uit bewaring in 2012 *(bron: DJI)*

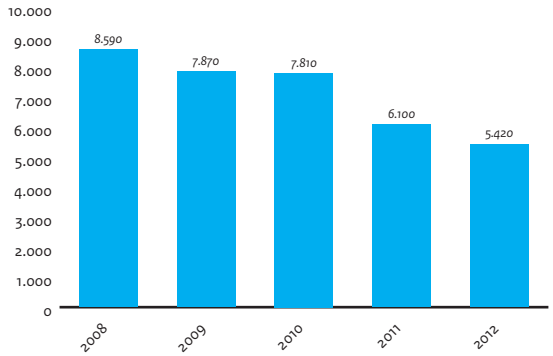

Figuur 5.2 Instroom vreemdelingenbewaring 2008-2012 *(bron: DJI)*

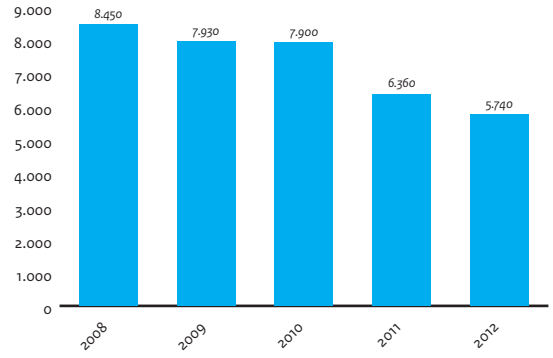

Figuur 5.3 Uitstroom vreemdelingenbewaring 2008-2012 *(bron: DJI)*

5.3 Uitgelicht: Programma Versterking Vreemdelingentoezicht en -handhaving (VVH)

Het programma Versterking Vreemdelingentoezicht- en handhaving (VVH) is in 2012 gestart met de opdracht een ketenbrede visie te ontwikkelen op binnenlands vreemdelingentoezicht- en handhaving. In het programma participeren de Taakorganisatie Vreemdelingen Politie (Tov-polite; nu Expertisecentrum Vreemdelingen (ECV), politie, de Koninklijke Marechaussee (KMar), Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Gemeente Utrecht, Amsterdam en Rotterdam, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), het Openbaar Ministerie (OM), en het ministerie van Veiligheid en Justitie (DG Politie, DG Rechtspleging en Rechtshandhaving en DG Vreemdelingenzaken).

5.3.1 Achtergrond

In Nederland verblijven naar schatting zo'n 100.000 illegale vreemdelingen. De overheid treedt op door de regels te handhaven, onder meer door middel van het binnenlands vreemdelingentoezicht. Ook om bescherming te kunnen blijven garanderen voor vreemdelingen die daar recht op hebben.

[15] De instroom vreemdelingenbewaring in 2011 is lager dan de aantallen inbewaringstellingen na ID-onderzoek VP en MTV-controle. Opheffing van bewaring voordat een inbewaringstelling bij DJI geregistreerd staat, is hiervoor een verklaring.

[16] Dit aantal wijkt licht af van wat er gerapporteerd is in de RVK over de tweede helft van 2011. Deze afwijking kan ontstaan wanneer er na publicatie nog registraties worden opgevoerd of gewijzigd die van invloed zijn op een eerdere rapportageperiode.

Een succesvolle terugkeer van illegale vreemdelingen is randvoorwaardelijk voor effectief vreemdelingentoezicht. Een actief en consequent terugkeerbeleid hoort ook bij een restrictief en rechtvaardig immigratiebeleid.

Een consequente aanpak van illegaal verblijf is essentieel voor het draagvlak voor het immigratie- en asielbeleid. Immers, wanneer vreemdelingen in Nederland verblijven die daar geen recht op hebben en wanneer mensenhandelaren, huisjesmelkers en malafide werkgevers mede de spelregels bepalen, dan tast dit het maatschappelijk draagvlak aan om onderdak te bieden aan werkelijke vluchtelingen.

Illegaliteit maakt niet alleen het individu kwetsbaar maar ook de samenleving: illegaal verblijf kan leiden tot uitbuiting en misbruik. Illegalen zullen zich als gevolg van hun positie sneller laten verleiden tot activiteiten die indruisen tegen de wet. Vanuit de stelling dat illegaliteit kwetsbaar maakt is door het programma VVH een visie op vreemdelingentoezicht en handhaving opgesteld.

5.3.2 De visie op vreemdelingentoezicht en handhaving

Het vreemdelingentoezicht richt zich op het minimaliseren van illegaal verblijf, waaronder het voorkomen en het tegengaan van onrechtmatig verkregen verblijf, bijvoorbeeld door middel van fraude. Dat doet zij door het uitoefenen van bestuurs- en strafrechtelijk toezicht op en handhaving van relevante wet- en regelgeving.

Het is van belang dat de aanpak van illegaal verblijf draagvlak heeft onder de bevolking, onder andere doordat de samenleving ervaart dat illegaliteit en de problematiek die daarmee samenhangt door de overheid wordt aangepakt. Dit betekent dat de beperkte capaciteit van de handhavende diensten zo effectief en doelmatig mogelijk ingezet moet worden en dat het toezicht juridisch en maatschappelijk verantwoord plaatsvindt. Dit leidt tot de volgende visie:

Op basis van informatiegestuurd werken kan door de betrokken uitvoerende diensten gericht toezicht uitgeoefend worden: het verzamelen en delen van informatie vormt de grondslag voor het dagelijkse opereren, maar ook voor analyse en veredeling van informatie, zodat trends kunnen worden gesignaleerd. Het toezicht is geprioriteerd. De samenwerkingsverbanden en -afspraken komen tot stand op basis van doelgroepenaanpak en maatwerk en in afstemming met partners binnen en buiten de vreemdelingenketen.

De visie is geënt op een integrale aanpak: een eenduidig beleidskader met gezamenlijke doelstellingen voor de betrokken partijen.

5.3.3 Prioritering in het vreemdelingentoezicht en handhaving

Kern van de visie is dat het vreemdelingentoezicht is geprioriteerd. Deze prioritering sluit aan bij het bereiken van het gewenste effect, namelijk voorkomen dat illegale vreemdelingen in mensonterende omstandigheden in Nederland verblijven en dat de burger en de samenleving ervaart dat illegaliteit en de problematiek die daarmee samenhangt door de overheid wordt aangepakt. Primair richt het toezicht zich op criminele vreemdelingen, in het bijzonder op veelplegers, overlastgevende vreemdelingen, en op

toelating gerichte fraude (identiteitsfraude, schijnhuwelijken, mensenhandel en mensensmokkel). Deze prioritering geldt voor alle betrokken partijen in het vreemdelingentoezicht en handhaving. Zo krijgen acties een follow-up in de keten.

De aanpak van op toelating gerichte fraude is een nieuwe categorie in de prioritering in het vreemdelingentoezicht en sluit aan bij intensivering op het gebied van handhaving die de afgelopen jaren bij de IND heeft plaatsgevonden. Op deze wijze kan misbruik en fraude van toegang tot terugkeer door alle betrokken partners in deze keten goed worden aangepakt.

Ook wordt ingezet op de aanpak van uitgeprocedeerde en/of illegale vreemdelingen. Een geloofwaardige overheid maakt ook werk van de aanpak van deze groep vreemdelingen. Hierdoor wordt een signaal afgegeven dat illegaal verblijf en illegale tewerkstelling onwenselijk is, stimulans gegeven voor vrijwillige terugkeer en voorkomen dat de illegaal 'door het ijs zakt'.
De aanpak van deze categorie illegale vreemdelingen vindt plaats door een 'integrale doelgroep benadering'. Dat wil zeggen dat in afstemming met alle betrokken organisaties, extra wordt gecontroleerd op een periodiek vast te stellen doelgroep of thema. Hierbij kan worden gedacht aan de gezamenlijke aanpak van identiteitsfraude of de inzet op uitbuiting van huishoudelijk personeel. Hierdoor kunnen lokale problemen vanuit het landelijk beleid worden aangepakt.

Bij de aanpak van de criminele vreemdelingen is van belang dat de politie en de KMar signaleren dat de van een misdrijf verdachte persoon een vreemdeling is, en hier vervolgens naar handelen. Om dit te faciliteren zal het identificatieproces zo veel mogelijk door het gebruik van mobiele identificatieapparatuur worden ondersteund. Van de vreemdeling met rechtmatig verblijf in Nederland, moet consequent beoordeeld worden of gepleegde strafbare feiten van invloed zijn op het verblijfsrecht. Het is zaak dat na een misdrijf door een persoon zonder verblijfsrecht, consequent uitzetting volgt.

5.3.4 Task Force VRIS

De Task Force Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) heeft de afgelopen jaren bijgedragen aan de verbetering van de aanpak van criminele vreemdelingen. Het doel was de processen in de strafrecht- en vreemdelingenketen nauwkeuriger op elkaar af te stemmen, zodat sneller vreemdelingenrechtelijke maatregelen, zoals verwijdering, kunnen worden toegepast.

Eind 2012 zijn de werkzaamheden van de Task Force beëindigd. De belangrijkste resultaten zijn de volgende:
- Het zicht op de instroom, doorstroom en uitstroom in de VRIS-keten is verbeterd waardoor knelpunten sneller kunnen worden verholpen.
- Het protocol VRIS en de daaronder liggende operationele werkprocessen van de ketenpartners, zijn verbeterd.
- De ICT-ondersteuning is verbeterd zodat de werkprocessen efficiënter verlopen.
- De sturing op de ketens is verbeterd.
- Centralisatie van verdachte vreemdelingen in detentiecentrum Alphen aan den Rijn zodat de voorbereidingen voor de terugkeer al van start kunnen gaan tijdens de voorlopige hechtenis.

6
Vertrek

Doel:

Wie niet wordt toegelaten, terug laten keren (vertrek uit Nederland is een essentieel onderdeel van een effectief migratiebeleid).

6.1 Vertrek in beeld

Wanneer een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) heeft, is vertrek de volgende stap. Een vreemdeling kan op verschillende manieren vertrekken:
1. Hij kan zelfstandig vertrekken, buiten het zicht van de autoriteiten (de categorie niet aantoonbaar).
2. Hij kan onder toezicht gedwongen vertrekken – direct na aankomst bij de grens of na MTV, of na bemiddeling van de DT&V (de categorie gedwongen aantoonbaar).
3. Hij kan onder toezicht vrijwillig vertrekken – na bemiddeling van de DT&V en/of de IOM (de categorie zelfstandig aantoonbaar).

In het vertrekproces komen toegang, toezicht, en toelating (regulier en asiel) samen. Vreemdelingen die vanuit deze processen het vertrekproces instromen, kunnen in alle drie de vertrekcategorieën voorkomen. In de vertrekcijfers per categorie wordt in principe geen onderscheid gemaakt tussen processen waarvan de vertrokken vreemdelingen afkomstig waren.

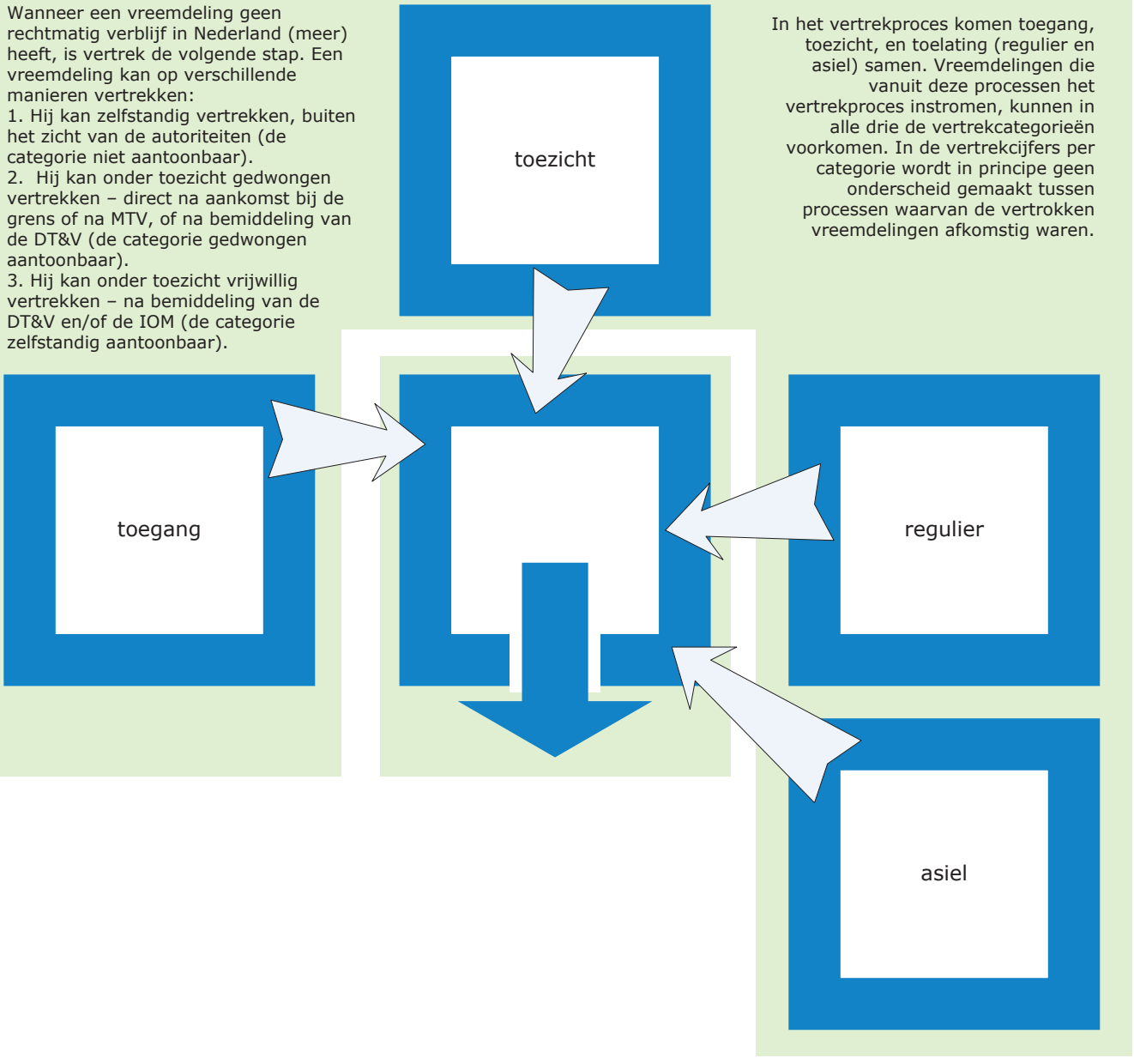

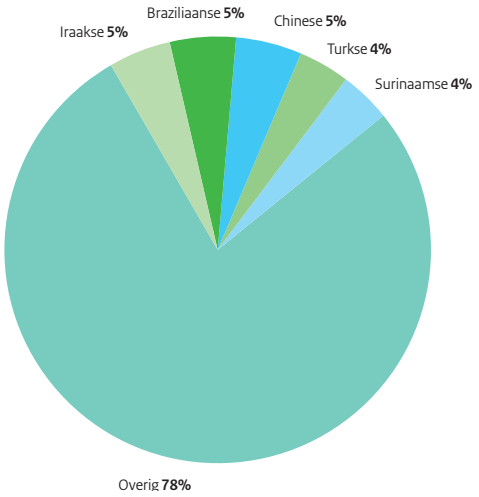

Figuur 6.1 Ketenbreed aantoonbaar vertrek *(bron: KMI, peildatum 1 februari 2013)*

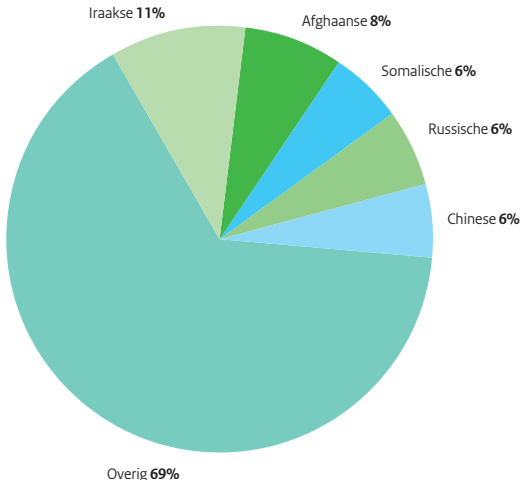

Figuur 6.2 Ketenbreed niet-aantoonbaar vertrek *(bron: KMI, peildatum 1 februari 2013)*

6.2 Kerncijfers

6.2.1 Ketenbreed vertrek[17]

Het ketenbreed vertrek betreft de totaal geregistreerde vertrekken uit het terugkeerproces weer. Deze uitstroom bestaat onder meer uit de afgehandelde vertrekzaken door de DT&V, vreemdelingen die met hulp van IOM vertrekken zonder dat ze bij de DT&V zijn geregistreerd en vreemdelingen die na een weigering aan de grens of nadat ze zijn aangetroffen in het kader van vreemdelingen- toezicht Nederland direct verlaten.
Een vreemdeling stroomt het terugkeerproces uit als hij of zij vertrekt, aantoonbaar of zelfstandig zonder toezicht. Daarnaast kan uitstroom uit het terugkeerproces plaatsvinden door (weer) in te stromen in het toelatingsproces vanwege een ingediende toelatingsaanvraag dan wel vanwege vergunningverlening.

	Aantoonbaar	waarvan zelfstandig	waarvan gedwongen	Zelfstandig zonder toezicht
2008	9.170	2.310	6.860	11.280
2009	10.330	3.060	7.270	11.710
2010	11.780	3.750	8.030	11.130
2011	10.790	4.160	6.630	10.610
2012	10.090	4.120	5.970	10.660

Tabel 6.1 Overzicht ketenbrede uitstroom uit terugkeerproces naar categorie *(bron: KMI)*

Wanneer is geconstateerd dat een vreemdeling daadwerkelijk is vertrokken, wordt dat vermeld als 'aantoonbaar vertrek'. Hieronder valt zowel zelfstandig vertrek onder toezicht als gedwongen vertrek. Het zelfstandig vertrek onder toezicht is het zelfstandig ondersteund vertrek van een vreemdeling, al dan niet vanuit vreemdelingenbewaring, naar het land van herkomst dan wel een derde land. Gedwongen vertrek is het vertrek van niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen met behulp van de sterke arm.
Wanneer is geconstateerd dat een vreemdeling niet meer aanwezig is op het laatst bekende adres, maar het daadwerkelijke vertrek niet aantoonbaar is, wordt het vertrek gerekend tot zelfstandig vertrek zonder toezicht. Gedacht kan worden aan een asielzoeker die zich niet meer beschikbaar houdt voor de meldplicht, een vreemdeling waarvan bij een adrescontrole blijkt dat hij of zij daar niet meer verblijft of een vreemdeling die een aanzegging heeft gehad Nederland te verlaten.

Het aantal vertrekken daalde in 2012 licht met 4% ten opzichte van 2011, waarbij de daling het sterkst was in de categorie gedwongen vertrek. De verhouding tussen aantoonbaar vertrek en zelfstandig vertrek zonder toezicht was in 2012 49% tegenover 51%.

[17] De cijfers over de ketenbrede vertrekken van voor 2012 kunnen afwijken van cijfers genoemd in eerdere edities van de Rapportage Vreemdelingenketen. Deze cijfers worden namelijk altijd met terugwerkende kracht bijgesteld vanwege registraties die plaatsvinden na afloop van de rapportageperiode. Tevens heeft er in 2012 een definitiewijziging plaatsgevonden ten aanzien van de categorie zelfstandig vertrek zonder toezicht. Hierdoor is de realisatie in deze categorie met terugwerkende kracht bijgesteld.

6.2.2. Vertrekcijfers DT&V

De DT&V is belast met het ondersteunen van het zelfstandig vertrek en het effectueren van het gedwongen vertrek van vreemdelingen. De DT&V richt zich op de volgende vreemdelingen:

- vreemdelingen van wie de asielaanvraag is afgewezen door de IND;
- illegaal verblijvende vreemdelingen die (vanuit het proces Toezicht) in vreemdelingenbewaring zijn gesteld;
- niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen in strafdetentie (VRIS);
- vreemdelingen die aan de DT&V het verzoek doen om namens hen bij hun autoriteiten te bemiddelen bij afgifte van een vervangend reisdocument.

	Instroom totaal	waaronder zaken van KMar	waaronder zaken van politie	waarvan zaken van IND
2011	16.530	1.390	3.530	11.390
2012	16.970	1.270	3.560	11.420
% verschil	↑ 3%	↓ 8%	↑ 1%	↑ < 1%

Tabel 6.2 Instroom vertrekzaken DT&V *(bron DT&V/NP)*

Het aantal zaken dat de politie overdroeg aan DT&V maakt onderdeel uit van kwantitatieve afspraak met de politie, neergelegd in de Resultaatafspraak Intensivering Vreemdelingentoezicht 2012-2014. De realisatie is in 2012 achtergebleven bij de verwachting.[18] In overleg met de Nationale politie wordt bekeken hoe realisatie en verwachting in 2013 in lijn met elkaar kunnen worden gebracht.

DT&V wijst vreemdelingen op de mogelijkheden die IOM en andere niet-gouvernementele organisaties (NGO's) bieden om zelfstandig te vertrekken (zie ook paragraaf 6.3). In veel gevallen waarin DT&V samen met een vreemdeling actief aan zijn terugkeer werkt, besluit de vreemdeling door de inzet van DT&V gebruik te maken van één van de mogelijkheden die door IOM geboden worden (zie paragraaf 6.2.3).

	Vertrek totaal	waaronder aantoonbaar		waaronder niet aantoonbaar
		gedwongen	zelfstandig	
2011	11.390	3.440	2.040	5.910
2012	11.660	3.590	2.050	6.020
% verschil	↑ 2%	↑ 4%	↑ 1%	↑ 2%

Tabel 6.3 Uitstroom vertrekzaken DT&V *(bron: DT&V)*

6.2.3 Zelfstandig aantoonbaar vertrek met behulp van IOM

IOM ondersteunt vreemdelingen bij hun zelfstandig vertrek uit Nederland. IOM duidt deze groep vreemdelingen aan met vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land. IOM is voor de Nederlandse overheid de uitvoerder van het Programma Return and Emigration of Aliens from the Netherlands (REAN), waarmee vreemdelingen in staat worden gesteld vrijwillig terug te

[18] Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 29 628, nr. 347

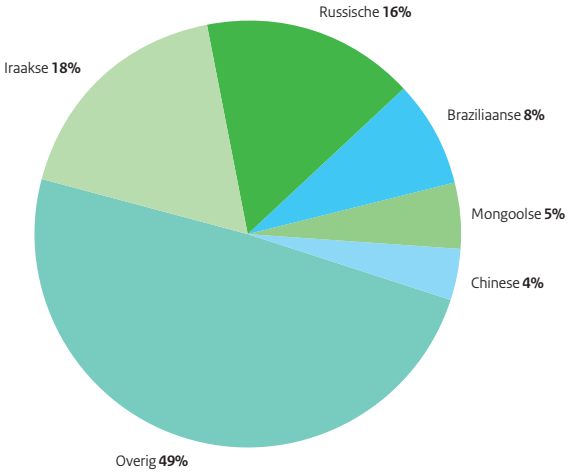

Figuur 6.3 Top-5 nationaliteiten zelfstandig vertrek met behulp van IOM 2012 (bron: IOM)

keren naar het land van herkomst of zich te hervestigen in een derde land waar permanent verblijf is gewaarborgd. Om speciale doelgroepen te bereiken en een beter resultaat inzake vrijwillige terugkeer te realiseren, voert IOM een aantal speciale projecten uit die aanvullend zijn op het REAN-Programma.

	Nieuwe aanvragen	Aantal personen vertrokken	waaronder aantal (ex-)asielzoekers
2011	4.590	3.470	2.310
2012	3.720	2.910	2.010
% verschil	↓ 19%	↓ 16%	↓ 13%

Tabel 6.4 Instroom en uitstroom vertrekzaken IOM (bron: IOM)

Door de daling in aanvragen in 2012 is ook het aantal vertrekkers in 2012 lager. De daling in het vertrek van (ex-)asielzoekers is toe te rekenen aan verminderd vertrek naar Irak en de Russische Federatie.
In het algemeen spelen de volgende factoren een (mogelijke) rol bij de dalingen in 2012:

1. uitsluiting van bepaalde landen van een bijdrage in het kader van de Herintegratie Regeling Terugkeer (HRT) door invoering van de nieuwe HRT-regeling, waarbij landen zijn uitgesloten die niet onder de Official Development Assistance (ODA)-criteria vallen;
2. verwachtingen ten aanzien van een kinderpardon;
3. het niet plaatsvinden van gedwongen terugkeer naar Irak en de onderhandelingen over terugkeer tussen Nederland en Irak.

6.2.4 Onderdak

Op het moment dat deze ex-asielzoeker verwijderbaar is, kan de DT&V hem of haar op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel plaatsen in een vrijheidsbeperkende locatie (VBL). Dit kan voor de duur van in beginsel maximaal twaalf weken. Voor gezinnen met minderjarige kinderen geldt dat zij in een gezinslocatie (GL) geplaatst kunnen worden, van waaruit aan vertrek wordt gewerkt.

	Gezinslocaties	Vrijheidsbeperkende locaties
1 januari 2012	770	790
1 januari 2013	2.050	260
% verschil	↑ 165%	↓ 68%

Tabel 6.5 Aantal personen in gezinslocaties en vrijheidsbeperkende locaties per 1 januari 2012/2013 (bron: COA)

6.3 Uitgelicht: Ondersteuning door IOM bij herintegratie in het land van herkomst

In aanvulling op de standaardondersteuning die geboden wordt onder het REAN-programma kunnen migranten onder bepaalde voorwaarden extra ondersteuning ontvangen bij herintegratie in hun land van herkomst. Deze ondersteuning kan zowel door middel van een financiële bijdrage als door ondersteuning in natura geboden worden. De ondersteuning in natura wordt niet alleen geboden door IOM maar ook door andere niet-gouvernementele organisaties.

Sinds de invoering van het Subsidiekader 'Vrijwillige, duurzame terugkeer en herintegratie van (ex-)asielzoekers' per 1 januari 2012 kunnen migranten met een asielachtergrond financiële ondersteuning en in natura ondersteuning combineren ten behoeve van hun herintegratie in het land van herkomst. De doelstelling van deze combinatiemogelijkheid is het bevorderen van de duurzaamheid van de terugkeer naar en de herintegratie in het land van herkomst door de inzet van ondersteuning in natura, aangepast aan de situatie van individu of gezin. In totaal hebben 510 personen in 2012 gebruikgemaakt van een combinatie van financiële en in natura ondersteuning van IOM. Dit aantal is zowel in de eerste als de tweede tabel hieronder opgenomen.

Migranten die nimmer verblijf in Nederland hebben aangevraagd of in vreemdelingenbewaring verblijven komen, naast de ondersteuning vanuit REAN, alleen in aanmerking voor ondersteuning in natura onder het AVR Outreach project en het AVR from Detention III project.

6.3.1 Herintegratie Regeling Terugkeer: ondersteuning door middel van een financiële bijdrage

Onder de Herintegratie Regeling Terugkeer (HRT) 2012 kunnen (ex-) asielzoekers die vrijwillig uit Nederland vertrekken met IOM in aanmerking komen voor herintegratieondersteuning door middel van een financiële bijdrage. In tabel 6.6 zijn de aantallen voor 2011 en 2012 weergegeven.

	Totaal 2011	Totaal 2012
Volwassenen	1.270	1.110
Kinderen	240	360
Totaal	1.510	1.470

Tabel 6.6 Vrijwillig vertrek met HRT ondersteuning *(bron: IOM)*

6.3.2 In natura-projecten door IOM

Onder in natura-projecten van IOM kunnen diverse doelgroepen in natura ondersteuning ontvangen (zie tabel 6.7). Deze ondersteuning wordt niet contant uitgekeerd, maar kan worden besteed aan een inkomens genererende activiteit (zoals de start van een bedrijfje), het vinden van een baan, scholing en, indien noodzakelijk, gedeeltelijk aan huisvesting. Voorafgaand aan het vertrek uit Nederland wordt in samenspraak met een IOM-medewerker een plan opgesteld waarin de terugkeerder duidelijk maakt waaraan hij/zij de gelden wil besteden. Na terugkeer wordt het plan

uitgevoerd, en waar nodig aangepast, in nauwe samenwerking met medewerkers van IOM in het land van herkomst.

In natura-projecten	2011	2012
AVR Families with Children 1 and 2	-	680
Magnet (job mediation in North Iraq)	-	40
Unaccompanied Minor Asylum seekers (UAM) III & IV	80	30
AVRR Afghanistan; AVRR Sierra Leone	60	<10
AVR Enhanced Reintegration Support	-	<10
AVR from Detention III	-	70
AVR Outreach	-	40
CRRS	10	-
Totaal	150	860

Tabel 6.7 Vrijwillig vertrek met in natura ondersteuning door IOM *(bron: IOM)*

Bijlagen

Bijlage 1

Lijst met afkortingen

AA	Algemene Asielprocedure
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
AVRD II	Assisted Voluntary Return from Detention II
BVV	Basisvoorziening vreemdelingen
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CO	Centrale Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
DGVz	Directeur-generaal Vreemdelingenzaken
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EU	Europese Unie
HRT	Herintegratie Regeling Terugkeer
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
KMI	Ketenmanagementinformatie
KMar	Koninklijke Marechaussee
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid
MVV	Machtiging voorlopig verblijf
NP	Nationale Politie
REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvS	Raad van State (de Afdeling)
TK	Tweede Kamer
UC	Uitzetcentra
VA	Verlengde Asielprocedure
Vb2000	Vreemdelingenbesluit 2000
VBL	Vrijheidsbeperkende Locatie
VVA	Verblijfsvergunning Asiel (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
Vovo	Voorlopige voorziening
VP	Vreemdelingenpolitie
VRIS	Vreemdelingen In de Strafrechtketen
VV2000	Voorschrift Vreemdelingen 2000
VVR	Verblijfsvergunning Regulier (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
Vw2000	Vreemdelingenwet 2000
ZHP	Zeehavenpolitie

Bijlage 2

Overzicht kengetallen in RVK 2012-1 en vindplaats in huidige RVK

Kengetal in RVK versie 2012-1	In huidige RVK
1. Toegang en grensbewaking	
Instroom Toegang en grensbewaking	
Toegangsgeweigerden (KMar + ZHP)	hfdst. 4
Uitstroom Toegang en grensbewaking	
Uitstroom uit proces Toegang en grensbewaking (KMar + ZHP)	-
Aantal asielaanvragen na toegangsweigering (KMar + ZHP)	hfdst. 4
Aantal toegangsgeweigerden direct teruggekeerd (KMar + ZHP)	hfdst. 4
2. Toelating: asiel en regulier	
Instroom Toelating Asiel	
Totaal aantal in behandeling genomen asielaanvragen (IND)	hfdst. 3
Aantal in behandeling genomen eerste asielaanvragen (IND)	hfdst. 3
Aantal in behandeling genomen tweede en volgende asielaanvragen (IND)	hfdst. 3
Aantal in behandeling genomen asielaanvragen Algemene Asielprocedure (IND)	-
Asielinstroom in de EU (Eurostat)	hfdst. 3
Uitstroom Toelating Asiel	
Totaal aantal afgehandelde asielaanvragen (IND)	hfdst. 3
Aantal afgehandelde aanvragen VVA bepaalde tijd (IND)	hfdst. 3
Aantal afgehandelde aanvragen Asiel vervolg (IND)	hfdst. 3
Aantal uitgenodigde vluchtelingen (IND)	hfdst. 3
Beroepszaken Asiel bij de Vreemdelingenkamers	
Totaal aantal in behandeling genomen beroepszaken asiel (Rvdr)	-
In behandeling genomen beroepszaken uitgesplitst naar AA- en VA-procedures en Dublin-beroepszaken (Rvdr)	hfdst. 3
Totaal aantal afgehandelde beroepszaken (Rvdr)	-
Afgehandelde beroepszaken uitgesplitst naar AA- en VA-procedures en Dublin-beroepszaken (Rvdr)	hfdst. 3
Hoger beroepszaken Asiel bij de Raad van State	
Totaal aantal in behandeling genomen asielzaken in hoger beroep (RvS) 2.4.1.a.	-
In behandeling genomen asielzaken in hoger beroep uitgesplitst naar AA- en VA-zaken (RvS)	hfdst. 3
Totaal aantal afgehandelde asielzaken in hoger beroep (RvS)	-
Aantal afgehandelde uitgesplitst naar AA- en VA-zaken (RvS)	hfdst. 3
Instroom Toelating Regulier	
Totaal aantal ingediende aanvragen MVV (IND)	hfdst. 2
Totaal aantal ingediende aanvragen VVR 1A(IND)	hfdst. 2
Aantal ingediende aanvragen VVR vervolg (IND)	-
Uitstroom Toelating Regulier	
Aantal afgehandelde MVV-aanvragen (IND)	hfdst. 2
Aantal afgehandelde VVR-aanvragen (IND)	hfdst. 2
Aantal afgehandelde VVR-vervolg (IND)	-
Aantal afgehandelde VVR-Europaroute (IND)	afwezig door INDiGO

Beroepszaken Regulier bij de Vreemdelingenkamers

Aantal ontvangen reguliere beroepszaken (Rvdr)	hfdst. 2
Aantal afgehandelde reguliere beroepszaken (Rvdr)	hfdst. 2

Hoger beroepszaken Regulier bij de Raad van State

Aantal ontvangen reguliere zaken in hoger beroep (RvS)	hfdst. 2
Aantal afgehandelde reguliere zaken in hoger beroep (RvS)	hfdst. 2

3. Toezicht en handhaving

Instroom Toezicht en handhaving

Aantal uitgevoerde identiteitsonderzoeken (VP)	hfdst. 5
Aantal uitgevoerde persoonscontroles MTV (KMar)	hfdst. 5
Aantal personen zonder rechtmatig verblijf bij MTV-controles (KMar)	hfdst. 5
Aantal persoonscontroles door ZHP (ZHP)	-

Uitstroom Toezicht en handhaving

Aantal inbewaringstellingen na identiteitsonderzoeken VP (VP)	hfdst. 5
Aantal dossiers overgedragen van VP aan DT&V (VP)	hfdst. 6
Aantal inbewaringstellingen na MTV-controle (KMar)	hfdst. 5
Aantal personen uitgereisd naar België/Duitsland onder toezicht van KMar (KMar)	hfdst. 5

4. Terugkeer

Instroom Terugkeer

Totaal aantal ontvangen zaken (DT&V)	hfdst. 6
Aantal zaken overgedragen door de KMar (DT&V)	hfdst. 6
Aantal zaken overgedragen door de VP (DT&V)	hfdst. 6
Aantal zaken overgedragen door de IND (DT&V)	hfdst. 6
Top-5 nationaliteiten instroom zaken (DT&V)	-
Aantal nieuwe aanvragen IOM (IOM)	hfdst. 6

Uitstroom Terugkeer

Totaal aantal afgehandelde zaken DT&V (DT&V)	-
Top-5 nationaliteiten afgehandelde zaken DT&V	-
Uitstroom caseload DT&V vanwege vertrek (DT&V)	hfdst. 6
Aantal personen vertrokken met bemiddeling IOM (IOM)	hfdst. 6
Aantal (ex-) asielzoekers onder personen vertrokken met bemiddeling IOM (IOM)	hfdst. 6
Top-5 nationaliteiten personen vertrokken met bemiddeling IOM (IOM)	hfdst. 6
Totaal aantal ketenbrede vertrekken (KMI)	hfdst. 6
Tabel Ketenbrede uitstroom uit terugkeerproces naar categorie (KMI)	hfdst. 6
Top-5 nationaliteiten aantoonbaar vertrek (KMI)	hfdst. 6
Top-5 nationaliteiten zelfstandig vertrek zonder toezicht (KMI)	hfdst. 6

5. Opvang en bewaring

Instroom Opvang

Aantal personen ontvangen in CO (COA)	hfdst. 3
Top-5 nationaliteiten ontvangen in CO (COA)	hfdst. 3

Doorstroom Opvang	
Bezetting CO	hfdst. 3
Aantal AMV's in CO (COA)	hfdst. 3
Aantal personen in GL en VBL (COA)	hfdst. 6
Aantal vergunninghouders in CO (COA)	-
Verblijfsduur in CO (>5 jaar, 4-5 jaar, 3-4 jaar, 2-3 jaar, 1-2 jaar, <1 jaar) (COA)	hfdst. 3
Uitstroom Opvang	
Aantal personen uitgestroomd (COA)	hfdst. 3
Aantal personen uitgestroomd met verblijfsvergunning (COA)	hfdst. 3
Instroom Bewaring	
Instroom vreemdelingenbewaring (DJI)	hfdst. 5
Inbewaringstellingen alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) (DJI) in Justitiële Jeugdinrichting (DJI)	hfdst. 5
Doorstroom Bewaring	
Gemiddelde bezetting vreemdelingenbewaring bij Dienst Justitiële Inrichtingen (excl. uitzetcentra) (DJI)	hfdst. 5
Gemiddelde bezetting uitzetcentra (DJI)	hfdst. 5
Uitstroom Bewaring	
Uitstroom uit vreemdelingenbewaring (DJI)	hfdst. 5
Periode in bewaring van vreemdelingen uitgestroomd uit bewaring in 2011 artikel 59 (DJI)	hfdst. 5
Periode in bewaring van vreemdelingen uitgestroomd uit bewaring in 2011 artikel 6 (DJI)	hfdst. 5

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301 | 2500 eh Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

April 2013 | Publicatienr: B-18272